

โครงการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี
โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจาก
งานใบตองให้กับร้านอิงเจอร์ (GINGER)

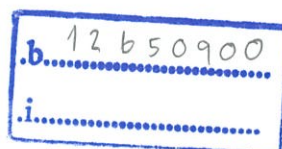
นางสาว นิชา จงศ์ทางประเสริฐ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาตามหลักสูตร
↓
ศษ.นศ.บัณฑิตศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม
↓
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2556 - 2557

โครงการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจาก
งานใบตองให้กับร้านจิงเจอร์ (Ginger)

นางสาวนิชา วงศ์ทางประเสริฐ

52020202

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2556

ใบอนุญาตผลิตวิทยานิพนธ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร
บัณฑิต

.....
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องศรี รอดโพธิ์ทอง

กรรมการ

อาจารย์ ศักดิ์จิระ เวียงเก่า

กรรมการ

อาจารย์ ปานसार สุขสงวน

กรรมการ

อาจารย์ จารุพัชร อาชวะสมิต

กรรมการและเลขานุการ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องศรี รอดโพธิ์ทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากงานใบตองให้กับร้านจิงเจอร์ (Ginger) Women's wear design inspired by Banana-Leaf Work for Ginger brand
ชื่อนักศึกษา	นางสาวนิชา วงศ์ทางประเสริฐ
รหัสประจำตัว	52020202
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา	ศิลปอุตสาหกรรม
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

งานใบตองกับวิถีชีวิตของคนไทยเป็นของคู่กัน ตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบัน จึงมีความผูกพันและมีความสำคัญอย่างยิ่งในวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมไทย โดยสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรือง วัฒนธรรมอันดีงาม และความเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่สืบทอดมาจากอดีตจนถึงปัจจุบันไป ยังอนุชนรุ่นหลัง แต่เนื่องจากรูปแบบและหลักการงานใบตองเป็นศิลปะที่มีมานาน ปัจจุบันจึงไม่ได้รับความสนใจจากคนรุ่นใหม่มากนัก ทำให้มีแนวโน้มที่จะสูญหายไปหรือลดน้อยลง

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อศึกษา และพัฒนารูปแบบของงานใบตองแต่ละชนิดเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลาย สี สัน และการตกแต่งบนผืนผ้า ภายใต้แบรนด์จิงเจอร์ โดยมีแนวคิดที่จะนำเสนอเอกลักษณ์และศิลปะแบบไทยในรูปแบบเครื่องแต่งกายที่มีกลิ่นอายความเป็นท้องถิ่นและภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เป็นงานศิลปะทำมือมาผสมผสานกับการออกแบบโดยการนำใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีนและการปัก ทำให้ขั้นตอนการทำซับซ้อนจึงยากต่อการลอกเลียนแบบ เพื่อให้งานใบตองถูกถ่ายทอดผ่านเครื่องแต่งกายได้อย่างมีจุดเด่นและสวยงาม มีความทันสมัยเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย และสถานการณ์ปัจจุบัน

ในการออกแบบได้แบ่งการศึกษาและค้นคว้าออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับร้านจิงเจอร์ (Ginger)
2. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานใบตอง
3. ศึกษา ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับเทคนิคการทำลวดลายบนผืนผ้า
4. ศึกษารูปแบบแนว โนม์เสื้อผ้าที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย
5. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเสื้อสตรี (Pattern)
6. นำข้อมูลที่ศึกษามาทำการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวความคิด แนวทางการออกแบบ เพื่อให้ตรงกับแนวทางการออกแบบของร้านจิงเจอร์ (Ginger)
7. ออกแบบและพัฒนารูปแบบโดยนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการออกแบบ
8. ทำการทดลองสร้างพื้นผิว ลวดลาย เพื่อหาแนวทางเลือกที่เหมาะสม
9. สรุปแนวทางการทดลองที่เหมาะสมสำหรับการออกแบบ

จากนั้นนำข้อมูลและการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์และใช้ในการออกแบบภายใต้ขอบเขต ดังนี้

1 ชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	จำนวน 1 ชุด
2 ชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	จำนวน 1 ชุด
3 เสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	จำนวน 1 ชุด
4 เสื้อลำลองแขนกุศ (Sleeveless Shirts)	จำนวน 1 ชุด

สรุปผลการออกแบบได้ดังนี้

ออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยลวดลายบนผืนผ้าที่จะนำไปตัดเย็บ ตลอดจนการตกแต่งด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีน และการปักตกแต่ง ในคอนเซ็ปต์ไวท์ออนไวท์ (White on White)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากงานใบตองให้กับร้าน
จิงเจอร์ (Ginger) จะไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ถ้าขาดบุคคลต่างๆที่จะได้กล่าวถึงเหล่านี้

ขอขอบคุณคุณแม่พ่อคุณแม่ที่เลี้ยงดู ส่งเสียให้เล่าเรียน อบรมสั่งสอน ให้ลูกคนนี้เรียนรู้ที่จะ
พยายาม อุตุน ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค แม้จะมีท้อบ้างเหนื่อยบ้างแต่ก็คอยอยู่เคียงข้างเพื่อให้ก้าวผ่าน
ทุกปัญหาไปได้ด้วยดี อีกทั้งช่วยเหลือด้านการเงินในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ขอขอบคุณกำลังใจจาก
พี่สาว หลานสาว และญาติทุกคนที่ให้การสนับสนุนตลอดมา ขอขอบคุณมากค่ะ

ขอบคุณอาจารย์ทุกๆท่าน ที่คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ และให้ความช่วยเหลือมาตลอด ทั้งตอน
เรียนและทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณอาจารย์ผ่องศรี รอดโพธิ์ทอง ที่สนับสนุนและช่วยเหลือตลอดมา ช่วย
ผลักดัน คอยสอน คอยเป็นห่วง และคอยแนะนำให้สามารถทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี
ขอขอบคุณอาจารย์ป้าณาสาร สุขสงวน ที่ให้คำปรึกษาที่ดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์ศักดิ์จิระ เวียงเก่า
และอาจารย์จรัสพัชร อาชาวสมิต ที่ช่วยให้คำแนะนำเพื่อไปพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่อง จนได้ผลงานที่
สมบูรณ์แบบออกมา

ขอบคุณพี่กาน พี่บุศ รุ่นพี่ที่แม่จะจบไปแล้วแต่ก็คอยให้คำปรึกษา และคำแนะนำในการทำ
วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ขอขอบคุณพี่ออยประจำหอพักที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียามต้องการสิ่ง
ต่างๆในหอพัก ขอขอบคุณน้ำที่แนะนำน้องโบ๊ท นศ.3 เพื่อมาช่วยเหลือในการถ่ายภาพ ทำให้ได้ภาพถ่าย
ประกอบผลงานที่สวยงาม ขอขอบคุณเพื่อนๆที่น่ารักอย่าง กุ๊ก เอิต ดวง ฝน เบลด์ ไอซ์ ไบรท์ และโต๊ส ที่
ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในยามที่เศื่คร้อน เข้าใจและช่วยแก้ไขปัญหาดังๆ ทำให้มีความมั่นใจใน
การทำวิทยานิพนธ์มากขึ้น ตลอดจนการทำงานทั้งด้านการพิมพ์ ไปช่วยเหลือในการถ่ายภาพ และน้อง
รหัสทุกคนอย่าง แพม กิน ข้าวปุ้น ที่คอยเป็นห่วง ทั้งยังพร้อมให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา รวมถึงน้อง
ศอ.1 ที่มาช่วยเหลือการจัดนิทรรศการจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์สมบัติและอาจารย์ทุกๆท่านที่อบรมสั่งสอนมาตั้งแต่ชั้นปี1 ถึงปี5 ที่มอบ
ความรู้และประสบการณ์มากมายในการทำงาน และแง่คิดที่ดีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

สารบัญ

	หน้า
ไบอโนมิตีผลวิทยานิพนธ์.....	I
บทคัดย่อ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ปัญหาและแนวทางแก้ไข.....	3
1.4 ความเป็นไปได้ของโครงการ.....	4
1.5 ขอบเขตของโครงการ.....	4
1.6 แนวทางการศึกษาวิจัย.....	5
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 การค้นคว้า รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผล.....	7
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับร้านจิงเจอร์(Ginger).....	7
2.1.1 ประวัติความเป็นมา.....	7
2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค.....	9
2.1.3 เอกลักษณ์ของร้าน.....	10
2.1.4 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องแต่งกายภายในร้าน.....	11
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบลวดลายผ้า.....	12
2.2.1 ที่มาของการออกแบบลวดลาย.....	12
2.2.2 องค์ประกอบของงานใบตอง.....	13

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.2.3. ประเภทของงานไบตอง.....	14
2.2.4.คุณค่าของงานไบตอง.....	20
2.2.5.วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานไบตอง.....	21
2.2.6. วิธีการทำไบตองในรูปแบบต่างๆ.....	22
2.2.7 การเย็บผ้า.....	24
2.2.8 เทคนิคการเย็บผ้าแบบต่างๆ.....	25
2.3. รูปแบบของเครื่องแต่งกายที่นำมาใช้ในการออกแบบ.....	27
2.3.1 ข้อมูลชุด Kaftan.....	27
2.3.2 ประเภทของชุดเครส.....	31
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ.....	35
2.4.1 คุณสมบัติของผ้าเพื่อการเลือกใช้สอย.....	35
2.5 การปักผ้า.....	39
2.5.1 การปักไหม.....	39
2.5.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปัก.....	40
2.6 การพิมพ์ผ้า.....	41
2.6.1 งานพิมพ์ Direct Print.....	41
2.6.2 การพิมพ์ Indirect หรือการพิมพ์ Transfer.....	43
2.6.3 การพิมพ์แบบเป็นชั้น.....	43
2.6.4 ประเภทของสีพิมพ์ผ้า.....	45
2.6.5 กระบวนการพิมพ์สกรีน.....	46
2.7 สรุปแนวทาวทางการออกแบบ.....	50
บทที่ 3 การพัฒนาการออกแบบ.....	54
3.1 แบบร่างและการพัฒนาการออกแบบ.....	54

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.2 สรุปผลการออกแบบ และความเห็นของคณะกรรมการการตรวจวิทยานิพนธ์.....	68
บทที่ 4 การนำเสนอผลงานในการออกแบบ.....	69
4.1 ตารางประเมินราคาต้นทุน.....	85
บทที่ 5 บทสรุปการออกแบบและข้อเสนอแนะ.....	89
5.1 สรุปผลการออกแบบ.....	89
5.2 ข้อเสนอแนะของนักศึกษา.....	90
5.3 ข้อเสนอแนะของกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์.....	90
บรรณานุกรม.....	91
ประวัติการศึกษา.....	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงปัญหาและแนวทางแก้ไขของ โครงการ.....	3
ตารางที่ 2.1 การแบ่งประเภทของผ้าตามส่วนผสมของเส้นด้ายที่นิยมใช้งาน.....	39
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงราคาต้นทุนของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	86
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงราคาต้นทุนของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	87
ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงราคาต้นทุนของเสื้อลำลองแขนกุ๊ด (Sleeveless Shirts)	88
ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงราคาต้นทุนของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	89

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 ตัวอย่างงานใบตองของไทย.....	2
ภาพที่ 2.1 บริษัท Rice for Asian Design Co., Ltd.	8
ภาพที่ 2.3 คุณฮานซ์ บี คริสเตนเซน (Mr. Hans B. Christensen)	9
ภาพที่ 2.4 เครื่องหมายทางการค้าของร้านจิงเจอร์.....	10
ภาพที่ 2.5 การตกแต่งพื้นที่ส่วนของผลิตภัณฑ์สิ่งทอภายในบ้าน.....	11
ภาพที่ 2.6 การตกแต่งพื้นที่ส่วนของเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ.....	12
ภาพที่ 2.7 องค์ประกอบของงานใบตองในส่วนประกอบหลัก.....	14
ภาพที่ 2.8 องค์ประกอบของงานใบตองในส่วนประกอบตกแต่ง.....	15
ภาพที่ 2.9 งานใบตองประเภทห่อหรือบรรจุอาหาร.....	16
ภาพที่ 2.10 งานใบตองประเภทกระทงใส่อาหาร.....	16
ภาพที่ 2.11 งานใบตองประเภทถาดใบตอง.....	17
ภาพที่ 2.12 งานใบตองประเภทกระเช้าใบตอง.....	17
ภาพที่ 2.13 งานใบตองประเภทกระทงดอกไม้.....	18
ภาพที่ 2.14 งานใบตองประเภทกระทงลอย.....	18
ภาพที่ 2.15 บายศรีใหญ่.....	19
ภาพที่ 2.16 บายศรีต้น.....	20
ภาพที่ 2.17 บายศรีปากชาม.....	21
ภาพที่ 2.18 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานใบตอง.....	23
ภาพที่ 2.19 ตัวอย่างการเย็บผ้า.....	26
ภาพที่ 2.20 การเย็บผ้าเพื่อให้เกิดลวดลาย.....	27
ภาพที่ 2.21 การจับจีบผ้าและบิด.....	27
ภาพที่ 2.22 การจูดบนผ้า.....	28
ภาพที่ 2.23 การผูกปม.....	28
ภาพที่ 2.24 ตัวอย่างชุด Kaftan.....	29

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 2.25 ตัวอย่างชุด Kaftan Dress.....	30
ภาพที่ 2.26 ตัวอย่างชุด Kaftan Top.....	30
ภาพที่ 2.27 ตัวอย่างชุด Beach Kaftan.....	31
ภาพที่ 2.28 ตัวอย่างชุด White Kaftan.....	31
ภาพที่ 2.29 ประเภทของเดรส Maxi Dress	32
ภาพที่ 2.30 ประเภทของเดรส Sheath Dress.....	33
ภาพที่ 2.31 ประเภทของเดรส Trapeze Dress.....	33
ภาพที่ 2.32 ประเภทของเดรส Empire Dress.....	34
ภาพที่ 2.33 ประเภทของเดรส Suit Dress.....	34
ภาพที่ 2.34 ประเภทของเดรส Baby Doll Dress.....	35
ภาพที่ 2.35 ประเภทของเดรส Wrap Dress.....	36
ภาพที่ 2.36 ตัวอย่างผ้าลินิน.....	38
ภาพที่ 2.37 ตัวอย่างผ้า TC.....	39
ภาพที่ 2.38 แสดงฉลากบนกระโปรงสีสกรีนแป้งจม.....	47
ภาพที่ 2.39 งานสกรีนร่วมกับงานปักลูกบิดตกแต่งบนผ้าใยสังเคราะห์.....	51
ภาพที่ 2.40 พับผ้าร่วมกับงานปักลูกบิดตกแต่งบนผ้าใยสังเคราะห์.....	52
ภาพที่ 2.41 งานสกรีนเบรินเข้า (Burn-out) ร่วมกับงานปักไหมและงานปักลูกบิดตกแต่งบนผ้าT/C.....	52
ภาพที่ 2.42 งานเย็บผ้าด้วยมือบนผ้าลินิน.....	53
ภาพที่ 2.43 งานเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้าบนผ้าลินิน.....	53
ภาพที่ 2.44 งานสกรีนเบรินเข้า (Burn-out) ร่วมกับงานปักไหม.....	54
ภาพที่ 3.1 ภาพแสดงกลุ่มเป้าหมายของแบรนด์จิ้งเจอร์.....	56
ภาพที่ 3.2 ภาพแสดงแรงบันดาลใจในการออกแบบของแบรนด์จิ้งเจอร์.....	56
ภาพที่ 3.3 ภาพแสดงแนวทางการออกแบบของแบรนด์จิ้งเจอร์.....	57
ภาพที่ 3.4 ตัวอย่างการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น.....	58

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.5 ตัวอย่างการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น.....	59
ภาพที่ 3.6 ตัวอย่างการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น.....	60
ภาพที่ 3.7 ตัวอย่างการพัฒนาแบบร่าง.....	61
ภาพที่ 3.8 ตัวอย่างการพัฒนาแบบร่าง.....	62
ภาพที่ 3.9 ภาพแบบร่างสุดท้ายที่นำมาทำการออกแบบ.....	63
ภาพที่ 3.10 ภาพแสดงลายค่าน้ำของเสื้อลำลองตัวยาว(Kaftan Top)	64
ภาพที่ 3.11 ภาพแสดงลายค่าน้ำและด้านหลังของเสื้อลำลองแขนกุศ(Sleeveless Shirts).....	65
ภาพที่ 3.12 ภาพแสดงลายขอบแขนทั้งสองข้างของชุดลำลองกระโปรงสั้น(Kaftan Dress).....	66
ภาพที่ 3.13 ภาพแสดงลายขอบชุดค่าน้ำและด้านหลังของชุดคลุมลำลอง(Beach Kaftan).....	67
ภาพที่ 3.14 ภาพแสดงลายด้านหลังของชุดลำลองกระโปรงสั้น(Kaftan Dress).....	68
ภาพที่ 3.15 ภาพแสดงลายค่าน้ำและขอบกระชุดค่าน้ำกลางของชุดลำลองกระโปรงสั้น(Kaftan Dress)..	69
ภาพที่ 4.1 แสดงภาพรวมของชิ้นงานทั้งหมดในโครงการ.....	70
ภาพที่ 4.2 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	71
ภาพที่ 4.3 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	72
ภาพที่ 4.4 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	73
ภาพที่ 4.5 แสดงภาพการใช้งานของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	74
ภาพที่ 4.6 แสดงภาพการใช้งานของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	75
ภาพที่ 4.7 แสดงภาพการใช้งานของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress).....	76
ภาพที่ 4.8 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองแขนกุศ (Sleeveless Shirts).....	77
ภาพที่ 4.9 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองแขนกุศ (Sleeveless Shirts).....	78
ภาพที่ 4.10 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองแขนกุศ (Sleeveless Shirts).....	79
ภาพที่ 4.11 แสดงภาพการใช้งานของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	80
ภาพที่ 4.12 แสดงภาพการใช้งานของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	81
ภาพที่ 4.13 แสดงภาพการใช้งานของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	82

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.14 ภาพแสดงผลงาน.....	83
ภาพที่ 4.15 ภาพแสดงผลงาน.....	83
ภาพที่ 4.16 ภาพแสดงผลงาน.....	84
ภาพที่ 4.17 ภาพแสดงผลงาน.....	85
ภาพที่ 4.18 ภาพแสดงผลงาน.....	85
ภาพที่ 4.19 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	86
ภาพที่ 4.20 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	87
ภาพที่ 4.21 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของเสื้อลำลองแขนกุ้ด (Sleeveless Shirts).....	88
ภาพที่ 4.22 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan).....	89

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

ในอดีตที่ผ่านมา มนุษย์เราพยายามเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ โดยเน้นความกลมกลืนในรูปแบบของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รู้จักหาวัสดุธรรมชาติมาปรุงแต่งชีวิตความเป็นอยู่ภายใต้กรอบของการรับและ การให้อย่างเหมาะสม สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งมนุษย์ได้คิดแปลงมาจากธรรมชาติล้วน แล้วแต่มีการนำไปใช้ให้เหมาะสม และมีความสมดุลกับธรรมชาติ เมื่อมนุษย์เราได้คิด นำใบตอง ใบไม้ต่างๆ มาใช้ห่อขนมและ อาหารต่างๆ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการคิดประดิษฐ์ชิ้นงานให้มีรูปร่าง รูปทรงสวยงามและประณีตยิ่งขึ้น ศิลปะงานใบตองเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด มีการนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของงานดอกไม้ เช่น กระถาง บาวยศรี พานขันหมาก พานขันหมั้น เป็นต้น และใช้เป็นภาชนะใส่ขนม และใส่อาหาร ในส่วนของวัฒนธรรมมีงานฝีมือต่างๆ ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทย แสดงให้เห็นว่าบรรพบุรุษของเราช่างคิดช่างประดิษฐ์ ผลงานอันสวยงามและทรงคุณค่าเอาไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้เห็นและเรียนรู้ผลงานเหล่านั้น การนำวัสดุในธรรมชาติมาใช้ เช่น งานแกะสลักจากไม้ ผักและผลไม้ งานจักสานหรืองานประดิษฐ์ดอกไม้ งานประดิษฐ์จากใบตอง เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ที่แสดงถึงความละเอียดอ่อน สวยงาม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพชนไทยสมัยก่อนที่ได้รู้จักประดิษฐ์ประดอยวัสดุธรรมชาติ มาใช้เป็นภาชนะห่อหุ้มอาหาร ได้อย่างวิจิตรสวยงามเรียบง่าย

ภาพที่ 1.1 ตัวอย่างงานใบตองของไทย

งานใบตองกับวิถีชีวิตของคนไทยเป็นของคู่กัน ตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบัน จึงมีความผูกพันและมีความสำคัญอย่างยิ่งในวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมไทย โดยสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรือง วัฒนธรรมอันดีงาม และความเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่สืบทอดมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ไปยังอนุชนรุ่นหลัง ให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชาวโลกต่อไป จึงมีแนวคิดที่จะนำเสนอศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงนี้ผ่านชุดเครื่องแต่งกายสตรีเพื่อช่วยส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมอันงดงามให้เป็นที่รู้จักแก่คนรุ่นใหม่ในรูปแบบที่ทันสมัยเข้ากับยุคปัจจุบัน

โดยสอดคล้องกับแนวทางการออกแบบของร้านจิงเจอร์ภายใต้แนวคิด Asian Lifestyle Store ที่นำเสนอรูปแบบเครื่องแต่งกายที่มีกลิ่นอายความเป็นท้องถิ่นและภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เป็นงานศิลปะทำมือ มีการใช้เทคนิคและวัสดุที่หลากหลายในหนึ่งชิ้นงาน ขั้นตอนการทำซับซ้อน จึงยากต่อการลอกเลียนแบบ

โครงการนี้มุ่งเน้นการสร้างเอกลักษณ์ให้กับเครื่องแต่งกายโดยการผสมผสานศิลปะงานใบตองให้เข้ากับแนวโน้มการแต่งกายในปัจจุบันด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีน และการปัก ตกแต่ง เพื่อแสดงถึงความงดงาม ละเอียดย่อนของคนไทยซึ่งไม่มีชนชาติใดในโลกเหมือน ทำให้เกิดความภูมิใจในความงดงามของศิลปะไทย และยังเป็นการรักษาไว้เป็นศิลปะและวัฒนธรรม ประจำชาติ สืบไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 ออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีให้กับร้านจิงเจอร์ (Ginger) โดยนำศิลปะ "งานใบตอง" มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ

1.2.2 ศึกษาหลักการ และรูปแบบของงานใบตองแต่ละชนิดเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลาย สี สัน และการตกแต่งบนผืนผ้า

1.2.3 เพื่อถ่ายทอดงานใบตองลงสู่เครื่องแต่งกายที่ทันสมัยและสามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน ให้คนรุ่นใหม่มองเห็นความสำคัญในความงดงามของศิลปะไทย

1.3 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ตารางที่ 1.1 แสดงปัญหาและแนวทางแก้ไขของโครงการ

ปัญหา	แนวทางแก้ไข
1. เครื่องแต่งกายสตรีที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันไม่มีเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นไทย ส่วนมากจะมีรูปแบบตามเทรนด์การแต่งกายของต่างชาติ	1. นำเอกลักษณ์ของศิลปะงานใบตองแบบไทย มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ
2. รูปแบบเครื่องแต่งกายสตรีในปัจจุบันที่แสดงถึงเอกลักษณ์และศิลปะแบบไทย ไม่มีความทันสมัย ทำให้ไม่ได้รับความนิยม	2. นำเอกลักษณ์และศิลปะแบบไทยมาผสมผสานกับการออกแบบ โดยใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีนและการปัก ให้มีความทันสมัยเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย และสถานการณ์ปัจจุบัน
3. รูปแบบและหลักการงานใบตองเป็นศิลปะที่มีมานาน แต่ไม่ได้รับความสนใจจากคนรุ่นใหม่มากนัก ทำให้มีแนวโน้มที่จะสูญหายไปหรือลดน้อยลง	3. ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยนำเอารูปแบบและหลักการประดิษฐ์งานใบตองมาประยุกต์ใช้กับเทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีน ,การปักตกแต่ง และการจับจีบผ้า เพื่อให้งานใบตองถูกถ่ายทอดผ่านเครื่องแต่งกายได้อย่างมีจุดเด่นและสวยงาม

1.4 ความเป็นไปได้ของโครงการ

1.4.1 ด้านนโยบาย

นโยบายการผลิตของร้านจิงเจอร์ (Ginger) เน้นรูปแบบของศิลปะพื้นเมืองจากประเทศต่างๆในแถบเอเชีย สอดแทรกเอกลักษณ์ในด้านความประณีต งานฝีมือที่ละเอียด และการตกแต่งที่สวยงาม มาทำการออกแบบเพื่อขายกลุ่มเป้าหมายชาวไทยและต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยว และชื่นชอบกลิ่นอายความเป็นท้องถิ่นและภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เป็นงานศิลปะทำมือ โครงการนี้จึงเป็นการตอบสนองนโยบายของร้าน

1.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1.4.2.1 โครงการนี้ใช้วัตถุดิบและขั้นตอนกระบวนการผลิตภายในประเทศ และยังเป็นการใช้แรงงานในประเทศเป็นการสร้างอาชีพ อีกทั้งยังสร้างรายได้ให้แก่คนในประเทศด้วย

1.4.2.2 เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คนในชาติหันมาส่งเสริมสินค้าของไทย และเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างชาติเห็นถึงความงามของศิลปะไทยและคุณค่าของสินค้าไทย ทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราในประเทศมากขึ้น

1.4.3 ด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อม

1.4.3.1 เป็นการนำเสนอทางเลือก หรือเพิ่มมุมมองใหม่ให้คนรุ่นใหม่รู้จักนำเอาสิ่งที่ดีของวัฒนธรรมต่างชาติมาประยุกต์ หรือผสมผสานกับวัฒนธรรมและศิลปะของไทยโดยไม่สูญเสียเอกลักษณ์ความเป็นไทยไป

1.4.3.2 เป็นการเผยแพร่ศิลปะอันงดงามของไทยให้ชาวต่างชาติได้รู้จัก

1.4.4 ด้านการออกแบบ

โครงการนี้เป็นการนำ "งานใบตอง" มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ โดยการนำเสนอด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีน ,การปักตกแต่ง และการจับจีบผ้า ทำให้สินค้ามีเอกลักษณ์ มีความโดดเด่น สอดแทรกเอกลักษณ์ งานฝีมือที่ละเอียดมีความประณีต และการตกแต่งที่สวยงาม สอดคล้องกับสินค้าของร้านจิงเจอร์ (Ginger)

1.5 ขอบเขตของโครงการ

1.5.1 เป็นโครงการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากงานใบตองให้กับร้านจิงเจอร์ (Ginger)

1.5.2 ออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสตรีอายุ 30 - 50 ปี เป็นกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีกำลังซื้อ โดยเป็นคนมีรสนิยมในการแต่งตัว ไม่ตามกระแสมาก มีรูปแบบการแต่งกายของตนเองและมีความมั่นใจในการเลือกซื้อ สนใจเลือกซื้อของที่มีการลงรายละเอียดด้วยมือ(Handmade) ชอบการท่องเที่ยวและความเป็นธรรมชาติ

1.5.3 ออกแบบลวดลายและสีสันทบนผืนผ้าที่จะนำไปตัดเย็บ ตลอดจนการตกแต่งด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีน และการปักตกแต่ง เป็นต้น

1.5.4 เครื่องแต่งกายสตรีที่จะทำการออกแบบ โดยเลือกแนวทางการออกแบบตามแนวโน้มฤดูร้อนในปี พ.ศ.2557 (Trend Fashion 2014) ช่วง Spring/Summer จำนวน 1 คอลเลกชั่น จำนวน 4 ชุด มีดังนี้

1) ชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	จำนวน 1 ชุด
2) ชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	จำนวน 1 ชุด
3) เสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	จำนวน 1 ชุด
4) เสื้อลำลองแขนกุศ (Sleeveless Shirts)	จำนวน 1 ชุด

1.5.5 การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีให้กับร้านจิงเจอร์ (Ginger) ภายใต้แนวคิดที่นำเสนอสามารถใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

1.6 แนวทางการศึกษาวิจัย

1.6.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับร้านจิงเจอร์ (Ginger)

1.6.1.1 ข้อมูลทั่วไป จุดเด่นของร้าน

1.6.1.2 กลุ่มเป้าหมาย

1.6.1.3 นโยบายการตลาดของร้าน

1.6.1.4 รูปแบบของเครื่องแต่งกาย และการตกแต่งลวดลายผ้า

1.6.1.5 ราคัของสินค้า

1.6.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานใบตอง

1.6.2.1 รูปแบบและหลักการในประดิษฐ์งานใบตอง

1.6.2.2 ส่วนประกอบของการประดิษฐ์งานใบตอง

1.6.2.3 ชนิดของใบตองที่ใช้ในการประดิษฐ์

1.6.3 ศึกษา ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับเทคนิคการทำลวดลายบนผืนผ้า โดยใช้แนวทางการออกแบบจากงานใบตองด้วยเทคนิคการสกรีน การปักตกแต่ง และการจับจีบผ้า เป็นต้น

- 1.6.4 ศึกษารูปแบบแนวโน้มน้ำเสียที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย สตรีที่มีอายุ 30 - 50 ปี
- 1.6.5 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเสื้อสตรี(Pattern) รวมถึงวัสดุตกแต่งที่จะนำมาใช้
- 1.6.6 นำข้อมูลที่ศึกษามาทำการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวความคิด แนวทางการออกแบบ เพื่อให้ตรงกับแนวทางการออกแบบของร้านจิงเจอร์ (Ginger)
- 1.6.8 ออกแบบและพัฒนารูปแบบโดยนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการออกแบบ
- 1.6.9 ทำการทดลองสร้างพื้นผิว ลวดลาย เพื่อหาแนวทางเลือกที่เหมาะสม
- 1.6.10 สรุปแนวทางการทดลองที่เหมาะสมสำหรับการออกแบบ

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 เกิดผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรีที่มีเอกลักษณ์ ซึ่งเกิดจากศิลปะงานใบตองที่ถ่ายทอดออกมาได้แตกต่างจากเดิมที่มีในท้องตลาด โดยสอดคล้องกับนโยบายแนวความคิดของร้าน
- 1.7.2 เป็นการชี้ให้เห็นถึงการสืบสาน อนุรักษ์ศิลปะงานใบตองของไทยให้มีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทย
- 1.7.3 เป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงความเป็นไทย แต่ไม่ล้าสมัย มีแนวโน้มน้ำสอดคล้องกับการแต่งกายในสถานการณ์ปัจจุบัน
- 1.7.4 เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คนทั้งในประเทศและต่างประเทศหันมาสนใจในผลิตภัณฑ์ของไทย เกิดการยอมรับและสร้างความภูมิใจให้แก่คนไทย เกิดการหมุนเวียนเงินตราภายในประเทศ อีกทั้งยังเป็นการผลักดันผลิตภัณฑ์ไทยสู่ตลาดต่างประเทศ
- 1.7.5 เป็นการกระตุ้นให้คนในชาติ ที่ได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศมาประยุกต์ หรือผสมผสานกับวัฒนธรรมและศิลปะของไทยในด้านอื่นๆ เพื่อทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป
- 1.7.6 มีการใช้วัตถุดิบ และกระบวนการผลิตภายในประเทศ เป็นการสร้างอาชีพ และยังสามารถสร้างรายได้ให้กับคนภายในประเทศอีกด้วย

บทที่ 2

การค้นคว้า รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผล

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับร้านจิงเจอร์ (Ginger)

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

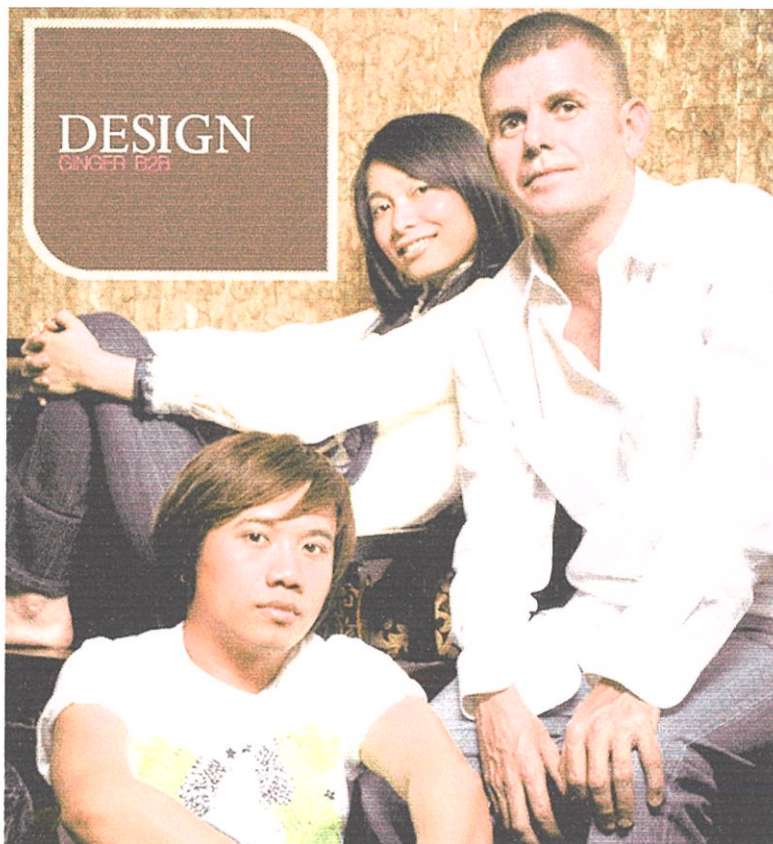
ร้านจิงเจอร์ (Ginger) เป็นร้านที่อยู่ภายใต้การควบคุมการผลิตและการออกแบบของบริษัท Rice for Asian Design Co., Ltd. เป็นบริษัทที่ทำผลิตภัณฑ์สิ่งทอเป็นสินค้าหลัก บริษัท Rice for Asian Design Co., Ltd. ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างถาวรในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 โดยนักออกแบบชาวเดนมาร์ก คุณฮานส์ บี คริสเตนเซน (Mr. Hans B. Christensen) สำนักงานใหญ่ในการออกแบบและโรงงานที่ใช้ในกระบวนการผลิตตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอสารภี ต่อมาภายหลังจึงมีโรงงานอีกแห่งหนึ่งอยู่ที่จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 2.1 บริษัท Rice for Asian Design Co., Ltd.

โดยบริษัทไรซ์ฟอเอเชียนดีไซน์ (Rice for Asian Design Co., Ltd.) ประเทศไทยจะมีการทำงานโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นฐานรองรับการผลิตของบริษัทไรซ์ฟอเอเชียนดีไซน์สาขาหลัก ที่เดนมาร์ก ทั้งในด้านของการผลิต การออกแบบ และการพัฒนาต้นแบบ โดยการ

ทำงานในส่วนนี้นักออกแบบและผู้รับงานจะทำการติดต่อกับทางบริษัทเดนมาร์กผ่านทางคุณฮานซ์ บี คริสเตนเซน

ภาพที่ 2.3 คุณฮานซ์ บี คริสเตนเซน (Mr. Hans B. Christensen)

คุณศิริลักษณ์ ปริเตนัง และหัวหน้าฝ่ายออกแบบ

ส่วนที่สองคือร้านจิงเจอร์ แอนด์ โฮม (Ginger & Home) ร้านจิงเจอร์ (Ginnger) และร้าน โนเมด(Nomade) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในประเทศไทย ทั้ง 3 ร้านจะมีจุดขายร่วมกัน คือ เป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอ โดยใช้รูปแบบร่วมสมัยระหว่างตะวันออกและตะวันตกและมีกลิ่นอายของพื้นเมืองเอเชีย จิงเจอร์ แอนด์ โฮมเป็นร้านที่เน้นผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทตกแต่งภายในบ้าน ซึ่งแตกต่างจากร้านจิงเจอร์ และร้าน โนเมดที่จะเน้นผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ แต่ปัจจุบันจิงเจอร์ แอนด์ โฮมได้ขายร่วมในร้านจิงเจอร์ และร้าน โนเมด ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ผลิตภัณฑ์สิ่งทอแบบครบวงจรทั้งของตกแต่งบ้าน เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ

ภาพที่ 2.4 เครื่องหมายทางการค้าของร้านจิงเจอร์

2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค

2.1.2.1 ข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ร้านจิงเจอร์ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต และเกาะสมุยจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทางร้านจิงมีรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเลือกซื้อสินค้าเป็นรายได้หลัก โดยกลุ่มผู้บริโภค เป้าหมายของทางร้านจิงเจอร์ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่มีกำลังซื้อ ฐานะมั่นคง เป็นบุคคลที่อยู่ในกลุ่มวัยทำงานตอนต้น จนถึงกลุ่มคนที่มีอายุแต่มีความทันสมัยเปิดกว้างทางความคิด

กลุ่มเป้าหมาย : ชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

เพศ : ส่วนใหญ่เป็นหญิงวัยทำงานทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีกำลังซื้อ

อายุ : ช่วงอายุ 30 - 50 ปี

ฐานะ : มีฐานะดี มีความมั่นคงทางการเงิน

2.1.2.2 ข้อมูลด้านรสนิยม กลุ่มเป้าหมายเป็นคนที่มิรสนิยมในการแต่งตัว โดยไม่ตามกระแสมาก มีรูปแบบการแต่งกายของตนเองและมีความมั่นใจในการเลือกซื้อ เห็นคุณค่าของงานหัตถศิลป์ โดยเฉพาะชาวต่างชาติที่เลือกซื้อสินค้าที่มีการลงรายละเอียดด้วยมือ หรืองานแฮนด์เมด กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่ชอบท่องเที่ยว และชอบความเป็นธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นๆ ชอบค้นหาวถีชีวิตในรูปแบบใหม่ๆ ที่ไม่เร่งรีบ ชอบการพบปะผู้คน ความสนุกสนานรื่นเริง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2.1.3 เอกลักษณ์ของร้าน

2.1.3.1 การตกแต่งภายในร้าน การตกแต่งภายในและผลิตภัณฑ์ในร้านจึงเจอร์ใช้การออกแบบ โดยเน้นศิลปะพื้นเมืองและวัสดุต่างๆ จากในแถบเอเชียเป็นหลัก การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ และทำให้เกิดความร่วมมือ โดยทำการผสมผสานกับคอมพิวเตอร์และของตกแต่งแบบตะวันตก เป็นจุดขายหลักของทางร้านที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ในร้านจึงเจอร์มีความแตกต่างกับร้านทั่วไป อีกทั้งร้านได้มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศฮ่องกง เกาหลี บาห์ลี จีน อินเดีย ทำให้ผลิตภัณฑ์ในร้านมีความหลากหลาย

ร้านจึงเจอร์และร้าน โนเมค มีการตกแต่งร้านภายใต้แนวคิด Asian Lifestyle Store การจัดร้านจะแบ่งเป็นสัดส่วน ส่วนที่เน้นผลิตภัณฑ์สิ่งทอตกแต่งภายในบ้านจะถูกจัดวางร่วมกับเฟอร์นิเจอร์ไม้แบบจีนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้ความรู้สึกเหมือนอยู่ภายในบ้าน โดยเฟอร์นิเจอร์ภายในร้านเป็นของเก่าที่นำเข้าจากประเทศจีน มีราคาดีสำหรับลูกค้าที่ดูใจและต้องการซื้อ

ภาพที่ 2.5 การตกแต่งพื้นที่ส่วนของผลิตภัณฑ์สิ่งทอภายในบ้าน

ในส่วนของการแต่งกายและเครื่องประดับ จะใช้เฟอร์นิเจอร์ที่มีความเรียบง่าย โปร่งโล่ง เพื่อให้มีความสำคัญและเพิ่มความโดดเด่นให้กับสินค้า

ภาพที่ 2.6 การตกแต่งพื้นที่ส่วนของเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ

2.1.3.2 การจัดวางสินค้าเพื่อจัดจำหน่าย ภายในร้านจึงเจอร์มีการจัดวางสินค้าที่แตกต่างจากร้านทั่วไป เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของลูกค้าในทุกมุมมอง และเนื่องด้วยสินค้าภายในร้านจึงเจอร์มีความหลากหลายทั้งเครื่องแต่งกาย กระเป๋า รองเท้า และเครื่องประดับ จึงอาจแบ่งการจัดวางสินค้าได้ดังนี้

- การแขวน แบ่งเป็น การแขวน โดยใช้ไม้แขวนเสื้อสำหรับเครื่องแต่งกาย และการแขวนบนแท่นแขวนอันเล็ก สำหรับกระเป๋าและเครื่องประดับ
- การวางทั้งบน โต๊ะ บนพื้น และบนเฟอร์นิเจอร์ โดยการวางจะใช้กับสินค้าทุกประเภท
- การใส่กับโครงหุ่น ใช้เพื่อนำเสนอโดยหยิบสินค้าภายในร้านมาเข้าชุดกัน

2.1.4 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องแต่งกายภายในร้าน

โดยส่วนใหญ่เครื่องแต่งกายของร้านจึงเจอร์ จะเป็นชุดกระโปรงที่ให้ความรู้สึกสบายไม่รัดรูป เนื่องจากกลุ่มลูกค้าของทางร้านจะเป็นชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงต้องมีการออกแบบที่ครอบคลุมกลุ่มลูกค้าให้ได้มากที่สุดทั้งลูกค้าชาวตะวันตกที่มีรูปร่างใหญ่และชาวเอเชียที่มีรูปร่างเล็ก โดยมีรูปแบบการตัดเย็บที่ไม่ซับซ้อนแต่มีความสวยงามประณีตและมีลูกเล่นในการตกแต่ง เช่น การปักลวดลายจากค้ายสี การปักลูกปักและเลื่อม การพิมพ์สกรีน เพื่อให้เกิดความ

น่าสนใจและความสนุกสนาน เพื่อให้ความรู้สึกถึงงานสังสรรค์ในหมู่คนสนิทแบบแคชชวลปาร์ตี้ (Casual Party) ที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส และไม่เป็นทางการ โดยสีของชุดไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวจะเปลี่ยนไปตามรูปแบบของแรงบันดาลใจแต่ละคอลเลกชัน(Collection)สรุปได้ว่า เครื่องแต่งกายของจิงเจอร์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชุดสี คือ ชุดสีที่เน้นความเป็นธรรมชาติเพื่อแสดงถึงความเป็นท้องถิ่น (Local) และชุดสีโทนสดใสนำมาใช้เป็นลูกเล่นเพื่อดึงดูดให้ชุดน่าสนใจยิ่งขึ้น แสดงออกถึงความร่วมสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายรุ่นใหม่

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบลวดลายผ้า

ในการออกแบบลวดลายบนผืนผ้าจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด 2 อย่าง คือ สีและลวดลาย เพื่อที่จะให้เกิดความสวยงามของเครื่องแต่งกายตามแนวทางที่วางไว้ จึงต้องมีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลเชิงลึกเพื่อใช้เป็นเหตุผลในการเลือกใช้ และสรุปผล

2.2.1 ที่มาของการออกแบบลวดลาย

ประวัติและที่มาของงานใบตอง

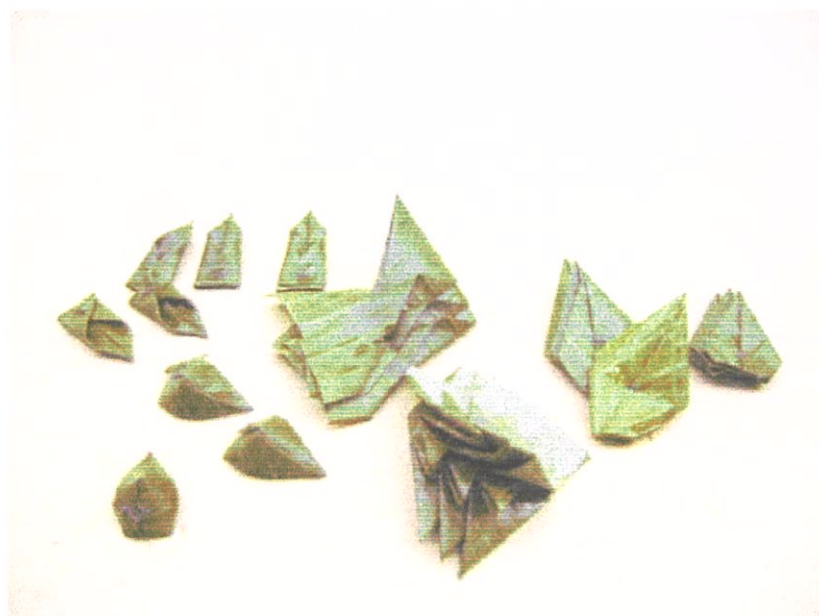
ในอดีตที่ผ่านมา มนุษย์เราพยายามที่จะเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ โดยเน้นความกลมกลืนในรูปแบบของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รู้จักการหาวัสดุธรรมชาติมาปรุงแต่งชีวิตความเป็นอยู่ภายใต้กรอบของการรับและการให้อย่างเหมาะสม สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งมนุษย์ได้ตัดแปลงมาจากธรรมชาติล้วนแล้วแต่จะมีการนำไปใช้ให้เหมาะสมและมีความสมดุลกับธรรมชาติ เมื่อมนุษย์เราได้คิดนำใบตอง ใบไม้ต่างๆ มาใช้ห่อขนมและอาหารต่างๆ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการประดิษฐ์ชิ้นงานให้มีรูปร่าง รูปทรงสวยงามและประณีตยิ่งขึ้น ศิลปะงานใบตองเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด มีใช้เฉพาะ เป็นส่วนประกอบของงานดอกไม้และใช้เป็นภาชนะใส่ขนมและใส่อาหารเท่านั้น ในส่วนของวัฒนธรรม งานฝีมือต่างๆ ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทย ต้องยอมรับว่าบรรพบุรุษของเราช่างคิดช่างประดิษฐ์ผลงานอันสวยงามและ ทรงคุณค่าเอาไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้เห็นและเรียนรู้กัน ซึ่งผลงานเหล่านั้นเพื่อช่วยกันพัฒนาฝีมือให้คงอยู่สืบไปการนำวัสดุในธรรมชาติมาใช้ เช่น งานแกะสลักจากไม้ ผักและผลไม้ งานจักสานหรืองานประดิษฐ์ดอกไม้ ใบตองที่มีอยู่อย่างเพียงพอมาแปรเปลี่ยนเป็นงานศิลป์ อันสุนทรีย์ คงช่วยให้อาวุโสเหล่านั้น ไม่สูญสลายหายไป ความหมายของ“บายศรี”นั้นสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลมาจาก ลัทธิพราหมณ์ ซึ่งเข้ามา ทางเขมร ทั้งนี้เพราะ คำว่า “บาย ”

ภาษาเขมร แปลว่า ข้าวสุก ภาษาถิ่นอีสาน แปลว่า จับต้อง สัมผัส ส่วนคำว่า “ศรี” มาจากภาษาสันสกฤต ตรงกับ ภาษาบาลีว่า “ สิริ ” แปลว่า มิ่งขวัญ ดังนั้นคำว่า “บายศรี” หน้าที่จะ แปลได้ว่า ข้าวขวัญ หรือ สิ่งที่น่าสัมผัส กับความดีงาม “ บายศรี ” ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า ข้าวอันเป็นสิริ, ขวัญข้าว หรือ ภาชนะที่จัดตกแต่งให้สวยงามเป็นพิเศษ ด้วยใบตอง และ ดอกไม้สด เพื่อเป็นสำหรับใส่อาหารคาวหวานในพิธีสังเวทบูชา และพิธีทำขวัญต่างๆ สมัยโบราณ มีการเรียกพิธี ถูขวัญว่า “ บาศรี ” ทั้งนี้สืบเนื่อง มาจากเป็นพิธี สำหรับบุคคล ชั้นเจ้านาย เพราะคำว่า “บา” เป็นภาษาโบราณ อีสานใช้เป็น คำนำหน้า เรียกเจ้านาย เช่น บาท้าว บาท่าว บาทราญ เป็นต้น ส่วนคำว่า “ ศรี ” หมายถึง ผู้หญิงและ สิ่งที่เป็นสิริมงคล “ บาศรี ” จึงหมายถึง การทำพิธีที่ เป็นสิริมงคล แต่ปัจจุบันนี้ คำว่า บาศรี ไม่ค่อยนิยมเรียก กันแล้ว มักนิยมเรียกว่า “ บายศรี ” บายศรีจะเรียก เป็นองค์ มีหลายประเภท เช่น บายศรีเทพ บายศรีพรหม เป็นต้น ส่วนต่างๆ ที่ประกอบกันเป็น บายศรีมีความหมายในทางดี เช่น กรวยข้าว หมายถึงความอุดมสมบูรณ์ใบชัยพฤกษ์หรือใบคูณ อายุยืนยาว ดอกดาวเรือง ความเจริญรุ่งเรือง ดอกรัก ความรักที่มั่นคง

2.2.2. องค์ประกอบของงานใบตอง

ในการประดิษฐ์งานใบตองในรูปแบบต่าง ๆ ที่พบเห็นนั้น ในชิ้นงานมักประกอบไปด้วยหลาย ๆ ส่วน ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้

2.2.2.1. ส่วนประกอบหลัก ได้แก่ ใบตองที่พับเป็นรูปกลีบรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบเป็นรูปทรงต่าง ๆ เช่น ใบตองที่พับเป็นรูปกลีบผกาซ้อน รูปกลีบเล็บครุฑ หรือ รูปหักคอม้า เป็นต้น

ภาพที่ 2.7 องค์ประกอบของงานใบตองในส่วนประกอบหลัก

2.2.2.2. ส่วนประกอบตกแต่ง ได้แก่ ใบตองที่พับเป็นรูปต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ ตกแต่งผลงานให้เรียบร้อยดูประณีต และสวยงามยิ่งขึ้น เช่น ใบตองที่พับเป็นลายนมสาว นำมาถัก ตะขาบ หรือพับลายกลีบลำควน เป็นต้น

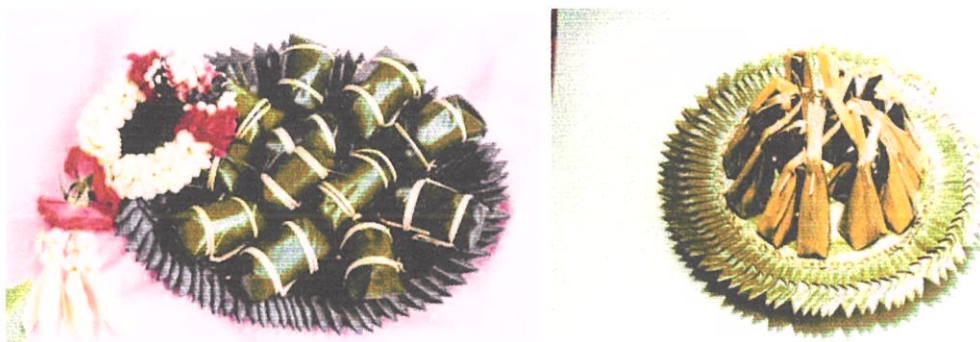
ภาพที่ 2.8 องค์ประกอบของงานใบตองในส่วนประกอบตกแต่ง

2.2.3. ประเภทของงานใบตอง

งานใบตองสามารถแบ่งเป็นประเภทตามลักษณะการนำไปใช้งานได้ดังนี้

2.2.3.1. ประเภทใช้ห่อหรือบรรจุอาหาร ซึ่งงานใบตองประเภทนี้ พบเห็นได้ โดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน ในยุคหนึ่งใบตองไม่ได้รับการนิยม เนื่องจากความทันสมัยและความ สะดวกของพลาสติก แต่ปัจจุบันได้มีการรณรงค์ให้หันกลับมาใช้ชีวิตตามธรรมชาติ จึงมีการนำ ใบตองกลับมาใช้ในชีวิตประจำวันใหม่ งานใบตองประเภทใช้ห่อหรือบรรจุอาหาร ได้แก่ การห่อ แบบต่าง ๆ กระทง ถาด และกระเช้า

1) การห่อขนมและอาหาร เช่น การห่อสวม ห่อทรงเตี้ย และห่อทรงสูง ซึ่งสามารถนำไปใช้บรรจุอาหารประเภทอาหารแห้ง เช่น การห่อข้าวเหนียวหน้าต่าง ๆ ขนมใส่ไส้ ห่อหมก เป็นต้น

ภาพที่ 2.9 งานใบตองประเภทห่อหรือบรรจุอาหาร

2) กระทงใส่ขนมและอาหาร เช่น กระทงมুমเดียว กระทงสองมুম กระทงสี่มুম เราสามารถนำไปใช้บรรจุอาหารประเภทของแห้ง หรือที่มีน้ำขลุกขลิก ได้แก่ ขนมกล้วย ขนมตาล ขนมต้มแดงต้มขาว เป็นต้น

ภาพที่ 2.10 งานใบตองประเภทกระทงใส่อาหาร

3) ถาดใบตอง ซึ่งสามารถประดิษฐ์เป็นถาดได้หลายรูปแบบ เช่น ถาดรูปกลม ถาดรูปรี ถาดรูปหัวใจ เป็นต้น โดยเย็บเป็นแบบต่าง ๆ เช่น ลายเล็บครุฑ ลายกตัญญู หรือลายผีเสื้อ เป็นต้น นำมาบรรจุอาหารหรือผลไม้ในงานเลี้ยงต่าง ๆ

ภาพที่ 2.11 งานใบตองประเภทถาดใบตอง

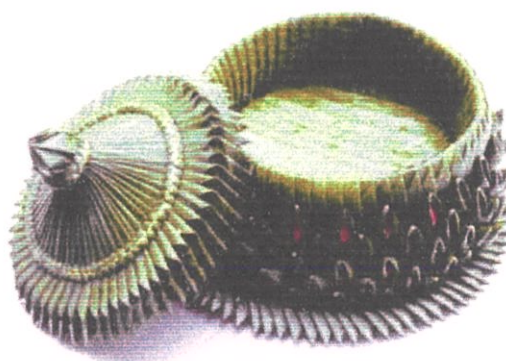
4) กระจ่างใบตอง ส่วนมากมักพบในโอกาสพิเศษ ใช้สำหรับบรรจุนมไทย เพื่อนำไปกราบผู้ใหญ่ที่เคารพ เช่น กระจ่างแบบมีหูใส่ขนมไทยชนิดต่าง ๆ ตกแต่งด้วยดอกไม้สด สวยงาม เป็นต้น

ภาพที่ 2.12 งานใบตองประเภทกระจ่างใบตอง

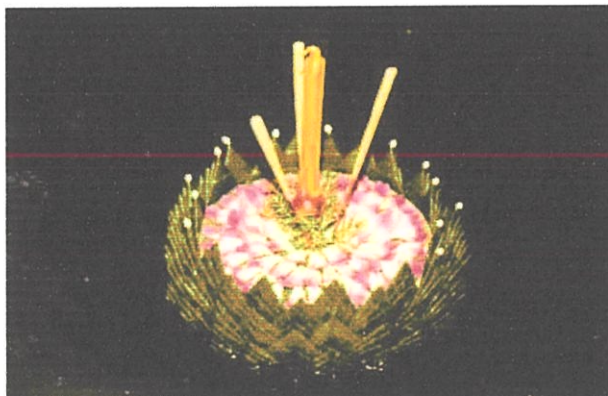
2.2.3.2. ประเภทกระทงดอกไม้ กระทงดอกไม้มีหลายรูปแบบ ซึ่งในแต่ละแบบผู้ประดิษฐ์พยายามพัฒนาและสร้างสรรค์ได้อย่างสวยงาม กระทงทุก ๆ แบบสามารถนำไปใช้ได้หลายโอกาส เช่น

- ใช้เป็นเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย
- ใช้เป็นเครื่องสักการะพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์
- นำไปกราบลาอุปสมบท
- กราบพ่อแม่ ครูอาจารย์
- ขอขมาลาโทษ
- ชูดัชนีหมาก เป็นต้น

ภาพที่ 2.13 งานใบตองประเภทกระทงดอกไม้

2.2.3.3. ประเภทกระทงลอย กระทงลอยคือ ภาชนะสำหรับใส่ดอกไม้ รูป เทียน สิ่งของที่ลอยน้ำได้ ส่วนใหญ่ประดิษฐ์จากใบตอง ซึ่งใช้ในเทศกาลวันลอยกระทงคือ ในวันเพ็ญเดือน 12 ตามความเชื่อว่าการลอยกระทงเพื่อเป็นการขอขมาแก่แม่คงคา เพราะได้อาศัยน้ำเพื่อดื่มกิน และใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 2.14 งานใบตองประเภทกระทงลอย

2.2.3.4. ประเภทบายศรี “บายศรี คือ ภาชนะที่ตกแต่งสวยงามเป็นพิเศษ เพื่อเป็นสำหรับใส่อาหาร คาว หวาน ในพิธีสังเวชบูชาและพิธีทำขวัญต่าง ๆ ทั้งพระราชพิธีและพิธีของราษฎร”

1) บายศรีหลวง หรือของพระมหากษัตริย์ แบ่งเป็น 3 ชนิดคือ

- บายศรีสำหรับเล็ก
- บายศรีสำหรับใหญ่
- บายศรีตองรองทองขาว

2) บายศรีที่ใช้ในพิธีของราษฎร บายศรีของราษฎรนั้นมีตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ และแบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ

2.1) บายศรีใหญ่ เป็นบายศรีที่มีขนาดใหญ่กว่าบายศรีปากชาม โดยจัดทำใส่ภาชนะที่ใหญ่ เช่น พาน โศก หรือตะลุ่ม ซึ่งอาจมีชั้นเดียวหรือหลายชั้นก็ได้ เช่น บายศรีภาคอีสาน บายศรีภาคเหนือ เป็นต้น

ภาพที่ 2.15 บายศรีใหญ่

2.2) บายศรีต้น บายศรีตั้ง หรือบายศรีชั้น มีลักษณะโครงทำด้วยไม้ มีฐานล่างใหญ่ รูปกลมแบน ตรงกลางฐานใช้ไม้กลมเป็นแกนลำต้นตลอดยอด ที่แกนติดเป็นเป็นเถา ห่างเป็นระยะมี 5 ชั้น 7 ชั้น 9 ชั้น บายศรีต้น ประกอบด้วย

- ทำตัวบายศรีด้วยใบตอง ตรงกับไม้เป็นตามลำค้ำ
- ระหว่างเป็นแต่งด้วยดอกไม้ หรืองานแกะสลัก

- พุ่มดอกไม้เป็นยอดหรือบายศรี (หรือใช้บายศรีปากชาม)
- ไม้พันผ้าขาว 3 อัน ผูกขนานไว้แน่น

ประโยชน์ : ใช้เป็นเครื่องบูชาเทพยดา ตามลัทธิพราหมณ์ ไม่ใช่บูชาพระ ใช้ในพิธีทำขวัญและไหว้ครู

ภาพที่ 2.16 บายศรีดั้น

2.3) บายศรีปากชาม มีลักษณะเล็กใส่ในชามหรือขัน ประกอบด้วย

- ตัวบายศรีทำด้วยใบตองเท่า ๆ กัน 3 ตัว
- กรวยใบตองบรรจุข้าวสุกปากหม้อเต็ม 1 กรวย
- ใบตองทำเป็นเมงคา 3 ตัว
- กล้ายและแดงกวาง แบ่งตามยาวของลูกอย่างละ 3 ชั้น
- ไม้ไผ่เล็กยาวเสียบตลอดกรวย เหลือยอดเสียบไข่ม่ม ตกแต่ง

ด้วยดอกไม้

ประโยชน์ : ใช้เป็นเครื่องสังเวยเทพยดา ตั้งศาลพระภูมิ ทำขวัญเป็นประเพณีของพราหมณ์ เช่นเดียวกับบายศรีดั้น

ภาพที่ 2.17 บายศรีปากชาม

2.2.4.คุณค่าของงานใบตอง

คุณค่าของงานใบตองนั้นมีมากมายทั้งในชีวิตประจำวัน โอกาสพิเศษและการธรรมรงค์ ศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีไทย ตลอดจนช่วยให้เกิดความสุขทางใจและยังเป็นอาชีพได้

2.2.4.1 ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

1) ใช้ใส่อาหาร ห่ออาหาร ห่อขนม ห่อของ ห่อผัก ห่อดอกไม้ ช่วยให้สด
ทนนาน

2) ช่วยให้ขนมและอาหารสีสวยและมีกลิ่นหอมชวนรับประทาน

2.2.4.2. ประโยชน์ในโอกาสพิเศษ

1) งานวันสำคัญ ประดิษฐ์ภาชนะใส่ดอกไม้ ขนม ผลไม้ และใส่อาหาร
นำไปให้บุคคล ซึ่งเคารพนับถือ ในวันคล้ายวันเกิด วันปีใหม่ วันขึ้นบ้านใหม่ วันประสบความสำเร็จ
วันฉลองโชคชัย วันเยี่ยมไข้ หรือแม่แต่ว่าวันจากไป

2) งานประเพณีนิยม ชาวไทยิยมประดิษฐ์ผลงานดอกไม้ใบตองแบบ
ประณีตศิลป์ใช้ในงานพิธีเช่น พานขัน หมาก ขันหมั้น ขันสินสอด พานรับน้ำสังข์ บายศรี กระทง
ลอย ใช้ในงานต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นประเพณีที่งดงามของชาวไทยที่ควรจะฟื้นฟูและรักษาไว้

3) งานพิธีทางศาสนา เช่น พานดอกไม้รูปเทียน กระถางดอกไม้ แต่งเทียนพรรษา กระถางรูป เจริญเทียน เป็นต้น

2.2.4.3. สร้างสรรค์ศิลปะมรดกของชาติ ผลงานประณีตศิลป์เป็นศิลปะมรดกแขนงหนึ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นไทยเพราะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความละเอียด ประณีต อ่อนโยน มีระเบียบ มีความสง่างาม มีความงามแบบวิจิตรพิสดาร ที่ไม่มีชาติใดในโลกมีเหมือน

2.2.4.4. ช่วยให้จิตใจสงบร่มเย็น การนำใบตองมาประดิษฐ์เป็นสิ่งสวยงามย่อนนำมาซึ่งความเพลิดเพลิน ความสงบร่มเย็นแห่งจิตใจ เพราะจิตใจมีสมาธิ ความคิดก็เกิดจินตนาการ ผู้ที่ทำงานใบตองจะเป็นผู้ที่มีอารมณ์ดี คิดแต่สิ่งที่ดีงาม อันนำมาซึ่งความประพุดติชอบ

2.2.4.5. เป็นอาชีพหลักและอาชีพรองถ้ามีใจรักงานด้านนี้และมีงานอื่นเป็นหลัก อยู่ก็ใช้เป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพรองช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว หรือถ้ามีใจรักมาก ๆ ก็ใช้เป็นอาชีพหลักได้

2.2.5. วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานใบตอง

งานประดิษฐ์ภาชนะจากใบตอง เป็นงานประณีตใช้ฝีมือและทักษะความชำนาญของ ผู้ทำสิ่งหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้งานออกมามีคือ ใบตอง ซึ่งเป็นวัสดุหลัก ใบตองมีหลายชนิดแต่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการประดิษฐ์ที่สุดคือ ใบตองจากกล้วยตานี สำหรับอุปกรณ์ในการเย็บใบตองแต่ละครั้งต้องเตรียมไว้ให้พร้อม จะทำให้การทำงานเร็วและราบรื่น ฉะนั้นในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมย่อมช่วยให้การทำงานสะดวกและมีประสิทธิภาพ

ประเภทของวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานใบตอง

2.2.5.1. ใบตองตานี คุณสมบัติของใบตองตานี

- มีผิวเป็นมัน สีเขียวเข้ม ไม่แห้งกราก
- มีความนุ่มเหนียว ไม่เปราะ ไม่ฉีกขาดง่าย มีความหนา-บางพอเหมาะ
- สีของใบตองจะไม่ตกติดอาหาร ถึงแม้จะถูกความร้อน

2.2.5.2. กรรไกร ขนาดและรูปร่างเหมาะสมมือ น้ำหนักเบาและคมตลอดปลาย เวลาจับนิ้วทั้งหมดเข้าช่องได้พอดี ตัดใบตองใช้ขนาดใหญ่ ถ้าตัดด้วยใช้ขนาดเล็ก

2.2.5.3. เข็มมือ ถ้างานละเอียดชิ้นเล็กมากใช้เบอร์ 9 ถ้างานปกติใช้เบอร์ 8 เลือกที่แข็งแรง รูกร้างและตัวยาว

2.2.5.4. เข็มหมุด ชนิดหัวมุกใช้เล็กน้อยในบางครั้ง ใช้กั๊ด หรือตริงให้อยู่กับที่ชั่วคราว ชนิดหัวเล็กใช้บ่อย ต้องเลือกตัวยาวและปลายแหลม ซึ่งกล่องใหญ่ราคาถูกดีกว่ากล่องเล็ก

2.2.5.5. ไม้กั๊ด ขนาดเล็กแหลมแข็งแรง ใช้ไม้ตัดผิวหรือไถผิว

2.2.5.6. ด้าย สีเขียวเข้มหรือสีคาเบอร์ 60 ใช้สองเส้นดีกว่าเส้นเดี่ยว เพราะใช้เส้นเดี่ยวจะมีความคมตัดใบตองให้ขาดง่ายกว่าเส้นคู่

2.2.5.7. ผ้าขาวบาง สำหรับห่อใบตองที่ฉีกแล้วหรือห่อผลงานที่แช่น้ำพอแล้ว ใช้ผ้าสาหลาบ 2 ชั้น เย็บริมคล้ายผ้าอ้อม

2.2.5.8. ผ้าเช็ดใบตอง ใช้ผ้าฝ้ายดีกว่าผ้าผสมใยสังเคราะห์ เพราะนุ่มและดูดซึมได้ดีกว่า

2.2.5.9. ขางลบบอย่างแข็ง ขางลบนื้อแข็งๆ ใช้สำหรับกดเข็มหมุดแทนนิ้วมือ นุ่มและไม่เลื่อนหลุดเวลากด

2.2.5.10. ไม้บรรทัด เลือกที่เห็นเส้นและตัวเลขชัดเจน

2.2.5.11. นอกจากนี้ บางครั้งยังต้องใช้คีม ปากคีบ ลวด กรรไกรตัดลวด มีดคัทเตอร์ วงเวียน เขียง ถาด กระดาษ ที่ฉีกน้ำและภาชนะต่างๆ ตามแต่ความจำเป็นของแต่ละเรื่อง ควรเลือกให้ดีพอเหมาะทั้งขนาดและคุณสมบัติที่ต้องการ

ภาพที่ 2.18 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานใบตอง

2.2.6. วิธีการทำใบตองในรูปแบบต่าง ๆ

การเตรียมและการเก็บรักษาวัสดุและอุปกรณ์

2.2.6.1. ชนิดของใบตอง ควรเลือกใช้ใบตองตานี เพราะมีความนุ่มเหนียว ไม่เปราะไม่ฉีกขาดง่าย มีความหนา-บางพอเหมาะ ใบตองชนิดอื่นๆ หนาไป หรือเปราะเกินไป การห่อ

ของเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตประจำวันอาจใช้ใบตองกล้วยน้ำว้าได้ แต่ถ้าจะประดิษฐ์สิ่งของสวยงาม ประณีต เช่น กระทงดอกไม้ แจกัน ฯลฯ จำเป็นต้องใช้เฉพาะใบตองตานีเท่านั้น

2.2.6.2. อายุของใบตอง ไม่ควรใช้ใบตองที่ยังอ่อนอยู่ เพราะไม่แข็งแรงเหยี่ยว่าย ฉีกขาด และห่ามือง่าย ไม่คงรูปทรงที่ต้องการ ใบตองที่แก่เกินไปก็ไม่ควรใช้ เพราะอายุการใช้งาน สั้น เหลือเร็ว ดังนั้นจึงควรเลือกใบตองที่มีอายุปานกลางกล่าวคือ เริ่มมีสีเขียวแก่ ใบโตเต็มที่

2.2.6.3. เวลาในการตัดใบตองจากต้น ถ้าต้องการตัดใบตองจากต้นแล้วใช้งาน ได้ทันที ไม่ต้องเสียเวลาผึ่งให้นุ่ม ควรเลือกตัดในตอนเช้าให้น้ำค้างที่เกาะอยู่บนใบตองเริ่มแห้ง ใน ตอนเย็นแดดอ่อนๆ ใบตองที่สลับแดดในตอนเช้าที่แดดจัดนั้นเริ่มฟื้นตัวและแข็งแรงขึ้น แต่อย่ารอให้ เย็นย่ำค่ำใกล้ขมุกขมัว เพราะนอกจากจะมองเห็นสีไม่ถนัดแล้วอาจจะเกิดมีอันตรายได้ การตัด ใบตองไปรอการจำหน่ายหรือรอการใช้งานนานๆ จำเป็นต้องตัดเมื่อรุ่งเช้าหรือเช้านี้ เพื่อจะได้ ใบตองสดกรอบ ม้วนพับไว้ได้นานๆ ไม่เหยี่ยว่าย

2.2.6.4. วิธีตัดใบตองจากต้น ควรตัดให้เหลือหูใบตอง (ส่วนใบที่โคนก้านทาง ใบตอง) ติดอยู่กับต้นเล็กน้อย ทั้งนี้เพื่อให้ช่วยทำหน้าที่สังเคราะห์แสงเลี้ยงส่วนก้านและกาบไม้ให้ เน่าและเหี่ยวแห้ง รุ่งรัง ต้นหอม ถ้าตัดใบตองถูกวิธีต้นกล้วยจะดูเรียบร้อยสวยงาม ต้นอวบอ้วน สมบูรณ์ดี

2.2.6.5. วิธีเช็ดใบตอง ควรเช็ดใบตองออกจากก้าน และฉีกเป็นแผ่นกว้างพอจับ เช็ดถนัดมือ ใช้ผ้าฝ้ายเนื้อนุ่มแห้งสะอาด เช็ดจากโคนดูไปหาปลายรีวใบตอง ถ้ามีรอยเปื้อนเล็กน้อย เฉพาะแห้งใช้ผ้าหมาดๆ เช็ดออก ถ้าเป็นรอยติดแน่นให้ฉีกทิ้ง แต่ถ้ามีคราบฝุ่นเกาะหนาตะกั่วทั้ง ใบให้ล้างน้ำให้สะอาด ผึ่งให้น้ำแห้งแล้วเช็ดอีกครั้งถ้าจำเป็น ส่วนการเย็บใบตองเป็นภาชนะใส่ ขนมห อาหารรับประทานนั้นเมื่อเย็บเสร็จแล้วควรล้างน้ำให้สะอาดก่อนใช้

2.2.6.6. การตัด ถ้าต้องการใช้ใบตองรูปกลมหลายๆ แผ่นในการเย็บกระทง 1-3-4- 5-6 มุม สำหรับจะใส่ขนมหรืออาหาร ควรฉีกใบตองกว้างเท่าที่ต้องการหาด้วยกลมมาทำแบบขีด รอยแล้วใช้กรรไกรตัดหรือใช้มีดคมๆ กรีดตามแบบภาชนะบนเขียง

2.2.6.7. การฉีก ควรใช้ปลายเข็มหมุดฉีกแล้วฉีก ถ้ามีเล็บมือจะใช้เล็บหัวแม่มือก็ ได้ ควรก่อนไปทางปลายใบเลยกกลางใบไปประมาณ 1-1½ นิ้ว ชั้นที่ใช้เป็นแบบหันหน้าवलขึ้น และใช้ชั้นเดียวตลอดเพื่อขนาดจะได้ไม่คลาดเคลื่อน

2.2.6.8. การเก็บรักษางานใบตอง ถ้าต้องการให้ใบตองสดทนนาน เมื่อประดิษฐ์ เสร็จแล้วต้องแช่น้ำอย่างน้อย 3 ชั่วโมง หรือ 1 คืน แล้วนำมาวางในภาชนะแล้วคลุมด้วยผ้าชุบน้ำ หมาดๆ จะอยู่ได้หลายวัน (3-5 วัน) แต่ถ้างานชิ้นไม่ใหญ่มาก นำใส่ถุงพลาสติกรัดปากถุงให้แน่น เก็บในตู้เย็นก็สามารถเก็บได้นานยิ่งขึ้น (ประมาณ 1 เดือน) ส่วนอุปกรณ์ที่ควรดูแลเป็นพิเศษคือ

กรรไกรและเข็มมือ หลังจากใช้แล้วมียางเหนียวของใบตองเกาะอยู่ ควรล้างด้วยผงซักฟอก เช็ดให้แห้งก่อนเก็บ ถ้าเก็บไว้นาน ๆ จึงหยิบใช้ ควรทาด้วยน้ำมันจันทร เพื่อป้องกันสนิม

2.2.7 การเย็บผ้า

ตะเข็บพื้นฐานในการเย็บผ้า มีดังนี้

2.2.7.1. การเนา เป็นการเย็บผ้าด้วยมือให้ติดกันชั่วคราวเพื่อการเย็บถาวรหรือการสอย เช่น การเนาตะเข็บ การเนาชายเสื้อและชายกระโปรง เนาะกระเป๋าคือให้ติดกับตัวเสื้อเป็นคั่น การเนา มีหลายชนิดแต่ละชนิดมี ประโยชน์และการใช้งานแตกต่างกันการเนาส่วนใหญ่ทำจากขวาไปซ้ายเพราะคนทั่วไปถนัดขวา ซึ่งแบ่งได้ 2 แบบคือ

1) การเนาเท่ากัน คือ การเย็บด้วยมือที่ช่วยยึดผ้า 2 ชั้นหรือมากกว่าให้ติดกัน มีความถี่ห่างของฝีเข็มเสมอกันทั้งด้านบนและด้านล่าง ฝีเข็มห่างประมาณ 1/4 ถึง 1/2 นิ้ว ซึ่งถ้าเนาห่างกว่านี้จะไม่สามารถบังคับผ้าทั้ง 2 ชั้นให้อยู่คงที่ได้ การเนาเท่ากันเหมาะสำหรับเนาตะเข็บ ก่อนเย็บเนาชายเสื้อและชายกระโปรงก่อนสอย เป็นต้น

2) การเนาไม่เท่ากัน เป็นการเนาที่มีความถี่ห่างของฝีเข็มสลับกันฝีเข็มถี่อยู่ด้านบนฝีเข็มห่างอยู่ด้านล่างเป็นการเนาที่ช่วยยึดผ้าให้ติดกันแน่นกว่าการเนาเท่ากันการเนาชนิดนี้ใช้เป็นแนวในการเย็บจักรได้ดีหรือใช้เนาเพื่อลองตัวเสื้อหรือกระโปรง

2.2.8.2. การคั่น เป็นการเย็บด้วยมือที่ใช้แทนการเย็บด้วยจักรมีความทนทานมาก การคั่นที่นิยมทั่วไปมี ดังนี้

1) การคั่นตะลุย วิธีทำคล้ายการเนาเป็นการเย็บผ้า 2 ชั้นให้ติดกันอย่างถาวร โดยแทงเข็มขึ้นและลงให้ฝีเข็มถี่ที่สุดใช้เย็บทั่วไป ทำแนวรูปปะผ้า เป็นต้น

2) การคั่นถอยหลัง เป็นการเย็บผ้า 2 ชนิดให้ติดกัน โดยแทงเข็มขึ้นและย้อนกลับไปแทงเข็มด้านหลัง ให้มีเข็มมีความยาวเพียงครึ่งหนึ่งของฝีเข็ม แรงแทงเข็มลงแล้วดึงด้ายขึ้น ทำเช่นนี้ไปจนถึงสุดตะเข็บ ตะเข็บชนิดนี้มีความทนทานมากด้านหน้าจะมีลักษณะฝีเข็มเหมือนการเย็บด้วยจักรส่วนด้านหลังด้ายเย็บซ้อนกันแน่น เหมาะสำหรับเย็บผ้าโดยทั่วไปที่ต้องการความทนทาน

2.2.8.3. การสอย เป็นการเย็บด้วยมือที่มองเห็นรอยเย็บทางด้านนอกน้อยที่สุดนิยมใช้สอยชายเสื้อชายกระโปรงชายกางเกงหรือชายผ้าอื่น ๆ ที่ต้องการความสวยงามประณีตการสอยมีหลายชนิดที่นิยมใช้ทั่วไป มีดังนี้

1) การสอยซ่อนด้าย เป็นการสอยที่มองเห็นเส้นด้ายเย็บเพียงเล็กน้อย โดยแทงเข็มให้เข็มสอดในพับทบของผ้าให้กว้างช่วงละประมาณ 1 เซนติเมตร ก่อนแทงเข็มออกสะกิด

เส้นด้ายจากผ้าชิ้นล่างประมาณ 1 – 3 เส้นแล้วสอดเข็มเข้าไปในเส้นทาบผ้าแทงเข็มออกสะกิดเส้นด้ายจากผ้าชิ้นล่างทำ เช่นนี้เรื่อยไปจนสิ้นสุดแนวที่ต้องการสอย

2) การสอยฟันปลา เป็นการสอยที่มองเห็นเส้นด้ายทางด้านผิมากกว่าทางด้านถูก โดยแทงเข็มสะกิด เนื้อผ้าด้านบนและด้านล่างแล้วดึงเข็มดึงด้ายตามทำเช่นนี้ไปจนสิ้นสุดการ เย็บการสอยชนิดนี้เป็นการสอยที่ให้ความทนทาน นิยมใช้สอยชายกางเกงทั่วไปไว้เพื่อให้เย็บตรงตำแหน่งใช้ด้ายเย็บตรงกลางฐานก้นกระดุมกับตัวเสื้อ

ภาพที่ 2.19 ตัวอย่างการเย็บผ้า

2.2.8 เทคนิคการเย็บผ้าแบบต่างๆ

2.2.8.1. เทคนิคการเย็บผ้าเพื่อให้เกิดลวดลาย ที่น่าสนใจนั้น ไม่ยาก เพียงแค่เชื่อมต่อกุดด้วยเข็มและด้ายในช่องว่างระหว่างกุดที่สร้างขึ้น โดยการจับจีบและบิด ซึ่งผ้าส่วนที่ผูกไว้ที่ด้านหลังและด้านหน้าพร้อมที่จะพับให้เกิดลวดลาย โดยขั้นตอนขั้นพื้นฐานมีดังนี้ คือ

- 1) รูปแบบการเชื่อมกุดบนผืนผ้า
- 2) กุดที่เย็บเข้าด้วยกัน
- 3) จับผ้า

ภาพที่ 2.20 การเย็บผ้าเพื่อให้เกิดลวดลาย

รูปแบบการเชื่อมจุดบนผืนผ้า

- 1) กำหนดขนาดของลวดลายที่ต้องการ
- 2) ทำเครื่องหมายตามแพทเทิร์นที่วางไว้
- 3) มาร์คจุดโดยใช้ดินสอสี

จุดที่เย็บเข้าด้วยกัน การเย็บผ้ามีขั้นตอนขั้นพื้นฐาน คือ

- 1) ใช้เข็มสอยผ้าด้านหลังที่มาร์คจุดไว้
- 2) เชื่อมต่อจุดที่อยู่ใกล้เคียงทั้งในทิศทางตามเข็มนาฬิกาหรือทิศทางทวนเข็มนาฬิกา
- 3) ผูกปมและดึงด้ายจบลงด้วยกันโดยรวบรวมจุดทั้งหมดไปยังจุดหนึ่ง
- 4) มัดปมให้เรียบร้อย
- 5) ตัดเส้นด้ายที่เกินออก

จับจีบผ้าและบิด การจับจีบผ้ามีขั้นตอนดังนี้ คือ

- 1) ใช้มือทำจีบให้เรียบและบิด
- 2) ใช้เหล็กเย็นช่วยกดจีบและบิดตามต้องการ

ภาพที่ 2.21 การจับจีบผ้าและบิด

2.2.8.2. การตัดและการเตรียมผ้า ควรเหลือขอบผ้าไว้พอประมาณเพื่อสะดวกในการตัดเย็บ

2.2.8.3. กำหนดจุดแพทเทิร์น การวางรูปแบบที่ด้านหลังของผ้าเพื่อกำหนดศูนย์กลางของลายตามที่ต้องการ โดยการวัดจากขอบของผ้าและกำหนดเครื่องหมายลวดลายบนขอบทั้งหมดเพื่อความแม่นยำ

2.2.8.4. การจุดบนผ้า ในการกำหนดเครื่องหมายบนผ้าควรใช้ดินสอสีและการใช้ดินสอสีขาวเพื่อทำเครื่องหมายบนผ้ามีความเหมาะสมมากที่สุด ถึงแม้เมื่อทำเครื่องหมายบนผ้าสีอ่อน ก็ทำให้สามารถเห็นรูปแบบจุด การใช้สีอ่อนจะทำให้มองไม่เห็นเครื่องหมายจากด้านหลัง หลังจากที่ทำกรเย็บติดกัน การจุดควรทำให้จุดไม่ใหญ่กว่าประมาณ 1.5 มิลลิเมตร

ภาพที่ 2.22 การจุดบนผ้า

2.2.8.5. การเชื่อมต่อจุด ใช้เข็มสอยผ้านด้านหลังที่กำหนดจุดไว้ตามแบบที่ได้วางไว้ โดยเชื่อมต่อจุดที่อยู่ใกล้เคียงทั้งตามเข็มนาฬิกาหรือทศทางทวนเข็มนาฬิกา

2.2.8.6. การจับจีบ จับจีบตามจุดที่ได้สอยเส้นด้ายไว้ ซึ่งอาจมีทั้งรูปสามเหลี่ยมสี่เหลี่ยม หรือหกเหลี่ยม ตามที่มีจุดดั่งด้าย

2.2.8.7. การผูกปม ผูกปมและดั่งด้ายจบลงด้วยกัน โดยรวบรวมจุดทั้งหมดไปยังจุดหนึ่ง มัดปมให้เรียบร้อยและตัดเส้นด้ายที่เกินออก

ภาพที่ 2.23 การผูกปม

2.3. รูปแบบของเครื่องแต่งกายที่นำมาใช้ในการออกแบบ

2.3.1. ข้อมูลชุด Kaftan

Kaftan หรือ caftan นั้นเป็นการออกแบบโดยมีต้นกำเนิดมาจากชาวอาหรับที่พักอาศัยอยู่ในประเทศอียิปต์ทำการตัดเย็บชุดที่มีรูปแบบเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เพราะต้องตัดเย็บชุดด้วยมือทั้งหมด โดยปัจจุบัน Kaftan หรือ caftan กลายเป็นเครื่องแต่งกายที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เช่น ที่รัสเซีย โมร็อกโก, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ แอฟริกาตะวันตก แต่ต่อมาได้มีการพัฒนาให้

เป็นชุดสำหรับทุกเพศทุกเชื้อชาติ โดยปัจจุบันชุด Kaftan เป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ใช้และกลุ่มนักออกแบบที่ต้องการออกแบบให้มีความทันสมัย และทำให้ชุดเข้ารูปมากยิ่งขึ้น

รูปแบบในการตัดเย็บ โครงเสื่อนั้นไม่ซับซ้อน แต่มีความสวยงามประณีตและมีลูกเล่นในการตกแต่ง เช่น การปักลวดลายจากด้ายสี การปักลูกบิดและเลื่อม การพิมพ์สกรีน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและความสนุกสนาน เพื่อให้รู้ถึงงานสังสรรค์ในหมู่นักสนิทแบบแคชชวลปาร์ตี้ (Casual Party) ที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส และไม่เป็นการ ซึ่งชุดกระโปรงที่มีรูปแบบไม่รัดรูป ใส่สบาย และให้ความรู้สึกเป็น Casual Party นั้นมีชื่อเรียกทางแฟชั่นว่า ชุด Kaftan

ภาพที่ 2.24 ตัวอย่างชุด Kaftan

ชุด Kaftan หรือ caftan เป็นเครื่องแต่งกายที่มีการออกแบบ โดยมีต้นแบบมาจากแฟชั่นยุค 80 โดยปัจจุบัน ชุด Kaftan เป็นที่นิยมในกลุ่มนักออกแบบที่ต้องการออกแบบให้มีความทันสมัย และทำให้เป็นชุดที่เน้นรูปร่างผู้สวมใส่มากขึ้น ชุด Kaftan เป็นเครื่องแต่งกายที่กลายเป็นเสน่ห์ของหน้าร้อน เพราะว่าการผลิตส่วนใหญ่ใช้นั้นใช้ผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมซึ่งมีน้ำหนักเบา สบาย โดยลักษณะเด่นของชุด Kaftan คือเป็นชุดที่มีรูปแบบ โครงสร้างแตกต่างจากชุดอื่น Kaftan จะเป็นชุดที่มีรูปทรงใหญ่กว่ารูปร่างจริง ให้ความรู้สึกอิสระผ่อนคลาย มีความหลากหลายรูปทรงและขนาด สามารถใส่ได้หลายโอกาสทั้งแบบที่เป็นชุดคลุมตัวสั้นรวมไปถึงชุดคลุมตัวแบบทิ้งยาว

ชุด Kaftan อาจแบ่งออกได้ 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

2.3.1.1. Kaftan Dresses แต่เดิมชุด Kaftan จะเป็นชุดตัวยาวเต็มตัวซึ่งก็ยังมีผู้ใช้อยู่ทุกวันนี้แต่มีการออกแบบทำให้มีการออกแบบทำให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น ทั้งในด้านการปรับเปลี่ยนความยาวและยังมีการออกแบบโดยใช้แฟชั่นตะวันตกเข้ามาร่วมด้วย โดยชุดประเภทนี้สามารถใช้ประโยชน์ได้ในหลายๆโอกาส เป็นชุดที่ภาพลักษณ์ของชุดราตรีที่งดงามและผสมผสานกับความรู้สึกของชุดลำลองที่สะดวกสบาย ซึ่งทำให้เป็นชุด Kaftan Dress ที่เหมาะกับประเทศที่มี

สภาพภูมิอากาศอบอุ่นและสภาพภูมิอากาศเขตร้อน โดยการเปลี่ยนแปลงของชุด Kaftan นั้นขึ้นอยู่กับแฟชั่นในเรื่องความยาว ลวดลาย สี สัน และการตัดเย็บ

ภาพที่ 2.25 ตัวอย่างชุด Kaftan Dress

2.3.1.2. Kaftan Top ได้ถูกพัฒนาจาก Kaftan Dress เพื่อให้ Kaftan น่าสนใจมากขึ้นในตลาดตะวันตก และเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายรุ่นใหม่ ซึ่งเมื่อวิวัฒนาการด้านการออกแบบทำให้เครื่องแต่งกายเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ผู้สวมใส่จึงต้องการชุดท่อนบน เพื่อที่จะสวมใส่กับยีนหรือเสื้อผ้าอื่นๆ ซึ่งเป็นที่นิยมอยู่ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ Kaftan Top เป็นตัวเลือกสำหรับการเพิ่มโอกาสในการสวมใส่ Kaftan มากขึ้น

ภาพที่ 2.26 ตัวอย่างชุด Kaftan Top

2.3.1.3. Beach Kaftan แต่เดิมนั้น Kaftan ได้เริ่มต้นการออกแบบและการส่งเสริมให้เป็นเสื้อผ้าสำหรับชายหาด เนื่องจากผ้าที่บางเบา จึงทำให้ชายหาดเป็นที่ที่ทำการออกแบบแฟชั่นมีความร่วมสมัยที่สุด อีกทั้งการเน้นในเรื่องของราคาเพื่อให้เหมาะสมและครอบคลุมกับการเป็นชุดของตลาดสินค้าชายหาด สินค้าสำหรับชายหาด ได้มีการออกแบบและผลิตโดยคนรุ่นใหม่

Kaftan จึงเป็นเครื่องแต่งกายที่ประสบความสำเร็จในเรื่องของการก้าวข้ามรสนิยมของคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

ภาพที่ 2.27 ตัวอย่างชุด Beach Kaftan

2.3.1.4. White Kaftan ตามธรรมเนียมรูปแบบของ Kaftan เป็น เครื่องแต่งกายประเภทหนึ่งที่ไม่ได้ทำให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมการออกแบบที่ให้ความชัดเจนของสีและลวดลายเป็นหลัก และแนวโน้มแบบนี้ยังชัดเจนมากขึ้นในการออกแบบชุด Kaftan ให้ยังคงความโดดเด่นน่าประทับใจแต่เนื่องจากผู้สวมใส่ปัจจุบันนั้นยังมีความต้องการที่จะสวมใส่เสื้อผ้าที่มีรูปแบบทันสมัยต่างๆ มากกว่า Kaftan top และ Beach Kaftan จึงทำให้ Kaftan สีขาวเป็นรูปแบบเสื้อที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 2.28 ตัวอย่างชุด White Kaftan

แม้ว่าชุดต่าง ๆ นั้นจะถูกสวมใส่โดยผู้ที่เป็นเจ้าของที่ชื่นชอบในสีและรูปแบบของชุด แต่ที่ Kaftan top และ Beach Kaftan มักถูกสวมใส่ร่วมกับชุดว่ายน้ำ กางเกงขาสั้นหรือกางเกงขายาว ซึ่ง

ช่วยในการสร้างความแตกต่างของผู้สวมใส่แต่ละคน ทำให้ผู้สวมใส่ได้มีโอกาสที่จะเพิ่มชีวิตชีวาให้กับเครื่องแต่งกายของตนเองมากขึ้น

2.3.2 ประเภทของชุดเดรส

ภาพที่ 2.29 ประเภทของเดรส Maxi Dress

2.3.2.1 Maxi Dress เดรสยาวมี ลักษณะเข้ารูปในช่วงบนและมีกระโปรงที่ทิ้งยาวไปถึงข้อเท้าหรือเหนือข้อเท้าขึ้นมา เป็นที่นิยมมาก เพราะใส่แล้วมีความสบาย อวดทรวดทรงความเป็นหญิง เน้นการโชว์รูปร่างได้ดี เข้ากับเครื่องแต่งกาย และกระเป๋าได้หลากหลาย แต่ไม่ควรเป็นกระเป๋าสะพายเพราะจะทำให้ความโดดเด่นของเดรสยาวเสียไป ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ควรเป็นกระเป๋าสะพายใบเล็ก สายสะพายเล็กสีไม่เด่นไปมากกว่าชุดที่ใส่

ภาพที่ 2.30 ประเภทของเดรส Sheath Dress

2.3.2.2 Column/Sheath Dress เป็นชุดเดรสที่กระชับเข้ารูป มักมีเนื้อผ้าที่ทึบมีความยาวสูงสุดไปถึงหัวเข่า

ภาพที่ 2.31 ประเภทของเดรส Trapeze Dress

2.3.2.3 Trapeze Dress จะเป็นชุดที่เน้นช่วงไหล่เฉพาะด้านบนช่วงหน้าอกลงมา เนื้อผ้าจะตก ไม่มีช่วงรัดที่เอว หรือจะเรียกในอีกชื่อหนึ่งคือ เต้นท์เดรส

ภาพที่ 2.32 ประเภทของเดรส Empire Dress

2.3.2.4 Empire Dress จะเป็นเดรสที่มีเส้นรอบๆ เอว เนื้อผ้าจะลากยาวลงไปถึงข้อเท้าหรือพื้น จึงต่างกับ Maxi Drees ที่เส้นรอบเอว หากเป็น Maxi Drees จะเน้นเนื้อ โขว์ทรวดทรง อวดความสวยของรูปร่าง ถ้าจะเลือกชุดนี้ต้องให้แน่ใจว่าเนื้อผ้าจะไม่แนบที่สะโพกจนเกินไป

ภาพที่ 2.33 ประเภทของเดรส Suit Dress

2.3.2.5 Suit Dress เป็นเดรสที่มีส่วนประกอบ 2 ชิ้น คือส่วนของเสื้อหรือแจ็กเก็ต และ กระโปรง หรือกางเกง โดยส่วนของเสื้อจะมีความยาวไปถึงสะโพก เข้ารูป มีทั้งแขนสั้น และ แขนยาว ส่วนใหญ่จะใส่ไปงานแต่งงาน งานรับปริญญา งานเลี้ยงต่างๆ ที่เป็นทางการ โดยอาจจัด อยู่ในพวกเครสคอวี

ภาพที่ 2.34 ประเภทของเดรส Baby Doll Dress

2.3.2.6 Baby Doll Dress เดรสชนิดนี้ได้รับความนิยมมาก เพราะมีความน่ารัก ชุดเดรสแบบนี้มีลักษณะแขนสั้น หรือแขนหวมก มีส้อมอกที่เอว สามารถจับคู่กับเสื้อก็ได้ใส่คู่กันดูน่ารักเสริมกันได้ดี

ภาพที่ 2.35 ประเภทของเดรส Wrap Dress

2.3.2.7 Wrap Dress เป็นเดรสที่ถูกตัดมาเป็นชิ้นเดียวมีสายพาดด้านข้าง ลักษณะคอวีเป็นส่วนใหญ่ สามารถสวมใส่ได้หลากหลายโอกาส โดยอาจจัดอยู่ในพวกเดรสคอวี ซึ่งเป็นเดรสที่มีการออกแบบมาให้มีช่วงบนเป็นรูปคอวี หรือเปิดข้างหน้าช่วงอกเป็นรูปตัววี เมื่อเวลาสวมใส่ก็จะเหมือนนำเอาผ้าสองชิ้นมาประกบกันที่ช่วงหน้าอกดูสวยงาม สามารถปรับให้เข้ากับเครื่องประดับได้หลากหลาย

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ

2.4.1 คุณสมบัติของผ้าเพื่อการเลือกใช้สอย

2.4.1.1. ฝ้ายลินิน (linen) ลินินเป็นเส้นใยที่ได้จากส่วนเปลือกของลำต้นแฟลกซ์ (Flax “*Linum usitatissimum*)” ปัจจุบันแหล่งสำคัญที่ปลูกต้นแฟลกซ์เพื่อทำฝ้ายลินิน คือ เบลเยียม สหภาพโซเวียต นิวซีแลนด์ ไอร์แลนด์ โปแลนด์ และประเทศในแถบยุโรปตะวันออก สำหรับสหรัฐอเมริกาจะปลูกต้นแฟลกซ์เพื่อนำเมล็ดมาสกัดน้ำมันลินินซีด (Linseed oil)

คุณสมบัติของเส้นใยลินิน

- 1) รูปร่างและส่วนประกอบทางเคมี เส้นใยยาว 5 - 20 นิ้ว เส้นใยลินินมีเซลลูโลสเป็นส่วนประกอบประมาณ 70 - 85% ผิวของเซลลูโลสทำให้เกิดความมัน
- 2) สมบัติทางกายภาพ เส้นใยมีสีเหลืองอ่อน เทา น้ำตาลอ่อน น้ำตาลเข้ม การสะท้อนแสงมีความมันเนื่องจากมีสารพวกซีลิ่งสะสมที่ผนังเซลล์ทำให้เกิดการสะท้อนแสงได้ดี ความเหนียวขณะแห้ง 5.5 กรัม/เดเนเยอร์ เมื่อเปียกจะเพิ่มเป็น 6.5 กรัม/เดเนเยอร์ เหนียวกว่าใยฝ้าย 3 เท่า มีความคืนตัวต่ำ ฝ้ายลินินจึงยับง่ายไม่ยืดหรือหดได้ง่าย แต่ขณะซักจะหดตัวชั่วคราว เมื่อรีดจะกลับคืนสู่สภาพเดิม ดูดความชื้นได้ที่สภาวะมาตรฐาน 10 - 20 %
- 3) สมบัติทางเคมี สารฟอกขาวทุกชนิดที่ผลิตขึ้นใช้ตามบ้านเรือนใช้กับฝ้ายลินินได้ แต่ควรซักล้างออกให้หมด เพราะสารฟอกขาวชนิดที่มีคลอรีนจะลดความเหนียวของลินินได้ ไม่ทนต่อกรดโดยเฉพาะกรดแก่เข้มข้น แต่ทนต่อด่าง ถ้าถูกแสงแดดเป็นเวลานานหรือตลอดเวลาฝ้ายจะลดความเหนียวลง ทนความร้อนได้แต่ไม่ควรเกิน 450 °F เพราะถ้าถูกความร้อนสูงมากจะทำให้เกิดสีเหลืองไหม้เกรียม ย้อมได้ด้วยสีย้อม สีย้อมสีโคเรค การดูดติดสีไม่ดีเท่าฝ้าย
- 4) สมบัติทางชีวภาพ ถ้าฝ้ายลินินเปียกชื้น จะเกิดเชื้อราได้ง่ายแมลงไม่ชอบกัดกิน
- 5) สมบัติในการติดไฟ ติดไฟแล้วจะลุกไหม้ได้เร็วเช่นเดียวกับฝ้าย
- 6) สมบัติในการเป็นตัวนำไฟฟ้าและความร้อน เป็นตัวนำไฟฟ้าและความร้อนที่ดี

การใช้ประโยชน์และการดูแลรักษา

ฝ้ายลินินมีคุณสมบัติที่ดีเหมาะสำหรับใช้ประโยชน์หลายประการ คือ มีทั้งความเหนียวทนทาน ให้ความสบายในการสวมใส่ในขณะที่มีอากาศร้อน มีความสวยงามเฉพาะตัว เนื่องจากความเงามันของเส้นใย ความแข็งตัวและคงรูป การตกแต่งฝ้ายลินินเพื่อให้มีผิวสัมผัสที่ดีขึ้น โดยการใช้หมอนไม้หรือเหล็กทุบ (Beetling) จะทำให้ฝ้ายไม่แข็งกระด้าง ผิวเรียบมันมากขึ้น ฝ้ายลินินมีทั้งผ้าที่ทำจากเส้นใยยาว ละเอียดยืดเป็นผ้าเนื้อบาง เหมาะแก่การใช้ตัดเสื้อ ทำผ้าเช็ดปาก ผ้าหนาปานกลางทอเรียบเหมาะแก่การใช้ทำผ้าเช็ดด้วยขาม ผ้าปูโต๊ะ ผ้าหนา ได้แก่ ผ้าใบแคนวาส (Canvas) ซึ่งใช้ทำผ้าบังเหียน หรือผ้าที่ทอตัวนมิลวดลาย (Damask) เหมาะที่จะใช้ทำผ้าม่าน หรือผ้าปูโต๊ะ ฝ้ายลินินมีความเหนียวแข็งแรงแต่มีความแข็งตัวมากกว่าฝ้าย ความโค้งงอไม่ดีเท่าฝ้ายตรงบริเวณรอยพับ ถ้าพับอยู่นาน ๆ และถูกเสียดสีอยู่เสมอจะเป็นบริเวณที่ขาดง่าย เช่น บริเวณนอกของรอยพับตามปลายแขนเสื้อ ชายเสื้อ กระโปรง ขอบคอเสื้อ ปกเสื้อบริเวณที่สัมผัสกับคอผู้สวมใส่ การเก็บผืนฝ้ายลินิน

ไว้นาน ๆ จึงควรม้วนไว้แทนที่จะพับ ผ้าลินินยับง่ายแต่ถ้าได้รับการตกแต่งเพื่อกันยับก็จะแก้ปัญหา
นี้ได้

ภาพที่ 2.36 ตัวอย่างผ้าลินิน

2.4.1.2. ผ้าฝ้ายผสมกับใยสังเคราะห์ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่าผ้า CVC หรือ T/C หรือ TC เป็น ผ้าที่มีส่วนผสมเป็นใยสังเคราะห์ และนำเนื้อฝ้ายเข้ามาผสมรวมด้วย คุณสมบัติก็จะอยู่กลางระหว่างผ้า cotton และผ้า TK ผ้าชนิดนี้นิยมทอผ้าให้มีลักษณะเป็นริ้ว เนื่องจากผ้าประเภท TK และ TC มีสมบัติในการระบายอากาศที่ไม่ค่อยดีนัก การทอผ้า จึงนิยมทอผ้าให้มีริ้วเล็กๆ เพื่อช่วยระบายอากาศ และเพื่อความสบายในการสวมใส่เนื้อผ้า จะมีลักษณะความมัน (น้อยกว่า TK) ผ้าใยสังเคราะห์ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่าผ้า T/K หรือ TK เป็นผ้าที่มีส่วนผสมหลักเป็นใยสังเคราะห์ เนื้อผ้าจะมีลักษณะมัน คุณสมบัติ ทั่วไป คือ ผ้า TK จะไม่ค่อยยับ อยู่ทรง ไม่ย้วย สีไม่ตก แต่ข้อเสียก็คือเสื้อที่ทำจากผ้า TK ใส่แล้วจะร้อน เนื่องจากระบายอากาศไม่ดีผ้า TK จึงนิยมทอให้มีลักษณะเป็นริ้วเช่นกัน ทนทานหาได้ง่ายและวางขายตามท้องตลาด

ภาพที่ 2.37 ตัวอย่างผ้า TC

ตารางที่ 2.1 การแบ่งประเภทของผ้าตามส่วนผสมของเส้นด้ายที่นิยมใช้งานโดยทั่วไปจะแบ่งได้ดังนี้

ชื่อเรียก	ส่วนผสมของเส้นด้าย	ลักษณะและคุณสมบัติ			ลักษณะการใช้งาน
		ความยืดหยุ่น	การระบายอากาศ	ลักษณะทางกายภาพ	
Cotton	ฝ้าย 100% (Cotton 100%)	สูงมาก	สูงมาก	เนื้อผ้านุ่ม เห็นเส้นใยฝ้ายฟูบาง	ใส่สบาย ดูดซับเหงื่อ แต่มีปัญหาเรื่องผ้าหดตัว ยืด ย้วย
CVC	เส้นด้ายผสม (Cotton80%+Poly20%)	สูงมาก	สูงมาก	เนื้อผ้าแน่น เนื้อผ้านุ่ม	เนื้อผ้า แน่น นุ่ม ใส่สบาย ดูดซับเหงื่อ ไม่มีปัญหาเรื่องผ้าหดตัว
TC	เส้นด้ายผสม (Cotton65%+Poly35%)	ปานกลาง	ปานกลาง	เห็นใยฝ้ายฟูบาง เนื้อผ้าค่อนข้างนุ่ม	ใส่สบาย น้อยกว่า CVC ไม่มีปัญหาเรื่องผ้าหดตัว
TK	เส้นใยสังเคราะห์ (Polyester 100%)	น้อย	น้อย	เป็นมันเงา	ไม่ค่อย ซับเหงื่อ รีดง่าย ยับยาก ไม่หด ไม่ยืด

ที่มา : <http://www.klipple.com/fabric-categories.html>

2.5. การปักผ้า

ความเป็นมาของงานปักผ้าไทย ปกติคนไทยแต่ก่อนมักจะทอผ้าใช้เอง โดยยอมทำเป็นสีล้วน ลวดลายต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการสร้างลวดลายบนผืนผ้าอีกประการหนึ่ง นั่นคือการปัก ด้วยเหตุที่ การปักผ้าเป็นงานช่างที่ประณีตใช้เวลาแต่ให้ความงามได้มาก ดังนั้นเมื่อใดที่มีการปักผ้าขึ้น ผ้าชิ้น นั้นย่อมใช้ในกาลพิเศษ หรือบุคคลพิเศษ กรณีพิเศษ เช่น การปักผ้าเป็นเรื่องราวต่างๆ สำหรับ ประดับบ้าน ดังปรากฏในเรื่อง ขุนช้าง-ขุนแผน กล่าวว่านางวันทองก็ปักผ้าด้วยไหมเป็นเรื่องราว วรรณคดี ประดับไว้ในบ้านหรือการปักผ้าห่อคัมภีร์ การปักตาลปัตรสำหรับถวายพระ ก็ทำด้วยกาลที่ มีการทำบุญพิเศษ เช่น การทำบุญครบรอบอายุ ส่วนการปักผ้าสำหรับบุคคลพิเศษเห็น ได้จากการปัก ผ้าของเจ้านายที่ใช้ทรงจะเป็นของที่ทำยาก ใช้ฝีมือล้วนๆ โดยเฉพาะถ้าเป็นผ้าสไบที่ปักด้วยดิ้นเงิน ดิ้นทองด้วยแล้ว ยังถือเป็นของพระราชทานสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์เท่านั้น ไม่ใช่ใส่เพื่อความ งามแต่เป็นเครื่องบอกบรรดาศักดิ์ ซึ่งจะเห็น ได้จากพวกละครไทยสมัยก่อนเพราะเห็นความสวยงาม ของเสื้อผ้าและเครื่องประดับสำหรับเจ้านายนี้ จึงนิยมเอามาทำเลียนแบบโดยผู้ประพันธ์พรรณนาไว้ เป็นบทกลอนไพเราะ เกือบทุกครั้งทีตัวละครเอกออกจากฉากใหญ่ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นก็จะ ทำท่ารำไปตามเพลงหรือบทกลอนเหล่านั้น เช่น เพลงชมตลาด เพลงสรองโทน เป็นต้น

ในสมัยก่อนการปักผ้าเป็นเรื่องของสตรี โดยแท้ โดยเฉพาะในวัง จะนิยมสั่งสอนให้มี ความรู้เรื่องการทำอาหาร จัดดอกไม้ และปักผ้า ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับค่านิยมในปัจจุบันที่นิยมส่งลูก เรียนบัลเล่ต์หรือเล่นเปียโน โดยการปักผ้าานั้นจะมีช่างเขียนออกแบบไว้ให้แล้ว ยกเว้นแต่จากช่าง สตรีบางคนที่มีความสามารถในการเขียนหรือออกแบบลายเองได้ สำหรับวัสดุที่ใช้ในการปักผ้า นั้น ต้องใช้วัสดุหลายประเภท ที่เป็นวัสดุหลัก ได้แก่ ไหม ดิ้นเงิน ดิ้นทอง เลื่อม แล่ง ลูกบิด ฯลฯ ส่วน วัสดุที่สมัยก่อนต้องสั่งมาจากต่างประเทศจะนำมาจาก เปอร์เซีย อินเดีย เป็นต้น แต่ด้วยวิสัยช่างก็ อาจจะผสมวัสดุที่หาได้จากรอบๆตัวมาใช้ร่วมด้วย เช่น ปีกแมลงทับ พลอยสีต่างๆ เป็นต้น

ผ้าที่ปักด้วยมือเหล่านี้ เจ้าของจะใช้อย่างถนอมและใช้ใน โอกาสพิเศษเท่านั้น เพราะไม่นิยม ซักล้างโดยเฉพาะหากเป็นดิ้นเลื่อมที่ทำด้วยโลหะ เพราะจะทำให้หมองและเป็นสนิม

2.5.1 การปักไหม

ในกระบวนการปักไหมทั้งของไทยและของต่างประเทศ มีวิธีเรียกชื่อที่แตกต่างกันเป็น จำนวนมาก และวิธีการปักเหล่านี้ ใช้ในการปักตกแต่งลวดลายเสื้อผ้า หรือของใช้ที่ทำด้วยผ้าหนาๆ ชนิด ได้สวยงาม ในต่างประเทศการปักจะเรียกชื่อตามชาติต้นกำเนิด เช่น ปักสวีดิช ปักแมกซิกัน ปักสเปน บางทีเรียกตามลักษณะของการปัก เช่น ปักปะ ปักรังคัม ปักจักร เป็นต้น การปักในแต่ละ อย่างก็ยังนำไปใช้ต่างกันอีกด้วย ได้แก่

การปักอย่างหยาบ เป็นการปักด้วยไหมเส้นใหญ่บนเนื้อผ้าหยาบ ลายขนาดใหญ่ ถ้าเป็นลายที่ติดต่อกัน เช่น การปักไขว้หรือการปักสอดไหม จะช่วยเพิ่มความหนาของเนื้อผ้าขึ้นได้ เหมาะสำหรับปักผ้าที่ใช้เป็นประเภทตกแต่งเครื่องเรือนเครื่องใช้ต่างๆ มากกว่าที่จะนำมาใช้ตกแต่งเสื้อผ้า

การปักอย่างละเอียด เป็นการปักด้วยไหมเส้นเล็กบนผ้าเนื้อบาง ลายขนาดธรรมดา หรือค่อนข้างเล็ก อาจใช้กับเนื้อหนาได้เหมือนกัน อย่างเช่น ผ้าไหมเนื้อหนาแต่ต้องให้ไหม เข็ม และผ้า มีความสัมพันธ์เหมาะสมกันสำหรับตกแต่งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

การปักไหมอาจแยกเป็นหลายประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

2.5.1.1. การปักหน้าเดียว การปักแบบหน้าเดียวนั้นเป็นการปักให้ดูสวยงามแต่ด้านหน้าด้านเดียว ด้านหลังจะห่างหรือข้ามไปบ้าง แต่ควรระวัง เรื่องการข้ามไหมจากลายอันหนึ่งไปอีกอันหนึ่งไม่ให้ข้ามในระยะห่างกันมากนักเพราะถ้าหากเป็นผ้าแพรหรือผ้าต่วน จะทำให้เส้นด้ายที่ข้ามนั้นปรากฏออกมาด้านหน้า ทำให้หมดความสวยงาม อีกทั้งทำให้ลายปักนั้นไม่คงทนหรือหลุดง่าย การปักด้านเดียวนั้นมักใช้กับการปักทับลาย หรือปักกลายก็ได้

2.5.1.2. การปักสองหน้า คือ การปักให้เหมือนกันทั้งสองด้าน โดยการปักทั้งด้านหน้าและด้านหลัง หรือด้านนอกและด้านใน ใช้ปักกับลายแคบๆ แต่ถ้าลายที่ปักเป็นลายแบบกว้างหรือลายแบบใหญ่ ก็จะปักเฉพาะขอบลาย จะใช้วิธีปักกลายก็ได้ ก่อนที่จะลงมือปัก ต้องค้นไปหาที่ดัดค้นปัก เพราะจะไม่ขมวดปม เมื่อทำการปักเสร็จลายหนึ่งแล้วหรือว่าจะหมดลายแล้วให้แทงเข็มพาไหมทั้งหมดที่เหลือย้อนกลับไปในลายที่ปักแล้วจึงตัดไหมให้เรียบร้อย การปักนี้ใช้กับการปักผ้าเช็ดหน้า ผ้าห่ม ผ้าม่าน

2.5.1.3. การปักแรเงา เป็นการปักที่มีผู้นิยมกันมากในขณะนี้ เพราะเป็นการปักที่ดูสวยกว่าการปักสองหน้า หรือหน้าเดียว ซึ่งเป็นแบบธรรมดา การปักแรเงานี้เป็นการปักแบบเหลือสี แรเงาให้ดูเหมือนจริง เช่น รูปดอกไม้ ใบไม้ หรืออาจใช้วิธีแรเงาช่วยให้สดใสได้

2.5.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปัก (Equipment)

การเลือกวัสดุที่เหมาะสม และรู้จักการใช้งานจะช่วยให้ได้งานปักที่สวยงามทั้งยังช่วยให้ทำงานได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นอีกด้วย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานปักมีดังนี้

2.5.2.1. ผ้า (Fabrics) ผ้า ที่นำมาในงานปัก จะเป็นส่วนของพื้นหลังของลวดลายตะเข็บ และฝีเข็มดังนั้นจึงไม่ควรใช้สีที่มาดบังความสวยงามของการปัก การเลือกผ้าที่จะนำมาปักต้องให้เหมาะสม เช่น ผ้ากำมะหยี่ ผ้าขนสัตว์ ผ้าสักหลาด ผ้าฝ้าย ผ้าโพลีเอสเตอร์ ผ้าลินิน ผ้าซาติน ผ้ามอยเร่ ผ้าทอพดำ ผ้าต่วน ผ้าไหม ผ้าอแกนซ่า

2.5.2.2. ด้ายหรือไหมปัก (Embroidery threads) ด้ายเบอร์ 5 คือ ด้ายที่มีลักษณะของเส้นด้ายเส้นเดียว ผลิตจากเส้นใยฝ้าย ไหม เรยอง ขนสัตว์ ด้ายเบอร์ 25 คือ ด้ายที่มีลักษณะการ

เข้าเกลียวด้วยเส้นด้ายขนาดเล็ก ด้ายชนิดเป็นหลอด คือ ด้ายฝ้ายหรือไหมที่มีทั้งแบบเข้าเกลียวและไม่เข้าเกลียว ด้ายโลหะเป็นด้ายชนิดพิเศษทำมาจากทอง หรือเงิน

2.5.2.3. เข็ม (Embroidery needles) การเลือกเข็มสำหรับการปักต้องเลือกเข็มที่มีขนาดเรียวเล็ก เพราะจะทำให้การปักลวดลายได้อย่างละเอียดสวยงาม

2.5.2.4. กรรไกร (Embroidery scissors) กรรไกรที่ใช้สำหรับงานปักมี 2 ลักษณะ คือ

- 1) กรรไกรปลายตรง
- 2) กรรไกรปลายโค้ง

2.5.2.5. สะดิง (Frame) สะดิงเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ดึง ช่วยทำให้ผ้าที่ปักเรียบดึง สะดวกแก่การปักมี 2 ลักษณะ คือ

- 1) สะดิงแบบกลม
- 2) กรอบหรือสะดิงแบบสี่เหลี่ยม
- 3) ขาดึงสะดิง

2.5.2.6. กระดาษลอกลาย (Tracing paper) ใช้ในการลอกลายแบบที่จะ ปักลงบน ผืนผ้าให้เรียบร้อยก่อนนำไปจึงกับสะดิง

2.5.2.7. ปลอกนิ้ว (Thimbles) เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปัก

2.5.2.8. ปากคีบ (Pincers)

- 1) ปากคีบปลายตรง
- 2) ปากคีบปลายงอ

2.6. การพิมพ์ผ้า

การพิมพ์ผ้าจัดเป็นงานศิลปอุตสาหกรรม (Industrial Art) อีกประเภทหนึ่งที่ต้องอาศัยทั้ง ความรู้ทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์มาประกอบเข้าด้วยกันเพื่อเพิ่มผลผลิตให้มีคุณภาพสูงทั้งใน ด้านของลายพิมพ์ ความสวยงาม ความกลมกลืนของสี ความทันสมัย และความคงทนต่อการใช้งาน ล้วนเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยหลักวิชาการความรู้และความชำนาญเป็นอย่างมาก

2.6.1. งานพิมพ์ direct print เป็นงานพิมพ์ที่เป็นการพิมพ์ลงไปบนผ้าโดยตรงโดยใช้ วัสดุคืบและสารเคมีที่เหมาะสมกับกระบวนการผลิตนั้นๆ ซึ่งมีกระบวนการผลิตดังนี้

2.6.1.1 การพิมพ์ผ้าเป็นหลา ซึ่งมีกระบวนการพิมพ์หลายวิธีดังนี้

1) การพิมพ์โดยพิมพ์ด้วยสีโดยใช้แป้งพิมพ์ลงไปโดยตรงบนผ้าซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดเส้นใยนั้นๆ คือ

ผ้าโพลีเอสเตอร์ จะใช้สีพิมพ์ disperse ผสมกับแป้งพิมพ์ที่ทำมาจาก gum ซึ่งขึ้นอยู่กับ ชนิด โครงสร้างผ้าและลักษณะเส้นใยที่นำมาใช้ในการผลิตผ้า และลักษณะของลายพิมพ์ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคการพิมพ์ของช่างเทคนิคในแต่ละโรงงานนั้นๆ

ผ้าฝ้ายและผ้าเรยอนหรือผ้าสปัน ซึ่งจะใช้สีพิมพ์ reactive ผสมกับแป้งพิมพ์ที่ทำมาจากเคมีจำพวกแอลจินेट หรือ พวก gum ผ้าไนลอน และ ผ้าไหม จะใช้สีพิมพ์ acid เป็นต้น

2) การพิมพ์แบบ discharge เป็นการพิมพ์แป้งพิมพ์ที่ผสมสารเคมีประเภทสารฟอกสีลงไปบนผ้าย้อมสีเพื่อให้เกิดเป็นลายพิมพ์หลังจากที่ผ้าที่พิมพ์ได้ผ่านกระบวนการอบและซักแล้วจึงจะเห็นลักษณะลายพิมพ์ที่สวยงาม ซึ่งงานพิมพ์ประเภทนี้จะไม่เห็นรอยต่อของลายพิมพ์เวลาที่พิมพ์แล้วบล็อก เคลื่อน เราสามารถดูงานพิมพ์ประเภทนี้ได้ว่าเป็นงานแบบนี้หรือไม่ หลังจากทำเป็นเสื้อ ผ้าแล้ว โดยดูจากด้านในเสื้อจะเห็นลายพิมพ์ทะลุออกมาทางด้านหลังผ้าเนื่องจากสารเคมีที่ใช้ในการพิมพ์กัดสีผ้าจนทะลุออกมาด้านหลังลายพิมพ์

3) การพิมพ์แบบ resist เป็นการพิมพ์แบบกันสี ตัวอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดที่มีลักษณะการทำงานพิมพ์ที่คล้ายกันก็คือ งานบาติก ที่มีลักษณะงานพิมพ์ที่คล้ายกับการพิมพ์ resist การพิมพ์แบบนี้จะเป็นการพิมพ์โดยพิมพ์แป้งพิมพ์ที่มีสารกันสี แล้วนำผ้าที่พิมพ์เสร็จแล้วไปย้อมสีโดยการย้อมแบบ padding แล้วนำผ้าที่ได้ไปผ่านกระบวนการซักรีดก็จะเห็นเป็นลักษณะงานพิมพ์ที่สวยงาม

4) การพิมพ์แบบ burn out เป็นการพิมพ์แบบใช้สารเคมีเข้าไปทำลายเส้นใยผ้าเพื่อให้เกิดเป็นลวดลายที่สวยงาม ซึ่งการพิมพ์แบบนี้จะใช้กับการพิมพ์ผ้าที่มีส่วนผสมของเส้นใย polyester กับ cotton โดยในการพิมพ์แป้งพิมพ์ที่ผสมสารเคมีที่ทำลายเส้นใย cotton จะไปทำลายเส้นใยหลังจากนำผ้าที่พิมพ์ไปผ่านกระบวนการอบและซัก ก็จะเป็นช่องว่างของเส้นใยที่ถูกทำลายไปเหลือแต่เส้นใย polyester

5) การพิมพ์แบบ digital print เป็นการพิมพ์งานที่ใช้เครื่องพิมพ์ที่มีลักษณะคล้ายกับ printer ของคอมพิวเตอร์แต่มีขนาดใหญ่กว่า โดยในกระบวนการผลิตจะต้องนำผ้ามาทำ treatment ก่อนนำผ้าไปเข้าเครื่องพิมพ์ซึ่งกระบวนการก็จะคล้ายกับการพิมพ์ผ้าหลายแบบข้างต้น แต่จะต่างกันตรงที่ผ้าที่จะต้องพิมพ์จะต้องไปลามิเนตแป้งพิมพ์บนผ้าก่อนแล้วทำให้แห้ง แล้วจึงนำผ้าที่ได้ไปเข้าเครื่องพิมพ์เพื่อพ่นสีใส่ผ้าให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ แล้วก็ต้องนำผ้าชนิดนั้นๆ ไปผ่านการอบไอน้ำและการซักเพื่อขจัดคราบเคมีบนผ้า ออกจึงจะสามารถนำไปให้ลูกค้า

ได้ซึ่งในการพิมพ์นั้นก็จะขึ้นอยู่กับผ้า ที่ใช้กับสีที่ใช้ในการพิมพ์นั้นๆซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสีพิมพ์ของแต่ละบริษัท

2.6.2. การพิมพ์ indirect หรือการพิมพ์ transfer ในกระบวนการพิมพ์ผ้าหลาย เป็นการพิมพ์สีพิมพ์ใส่วัสดุประเภทกระดาษแล้วนำกระดาษที่พิมพ์แล้วมารีดใส่ ผ้าโดยใช้ลูกกลิ้งความร้อน โดยในการผลิตจะใช้เครื่องพิมพ์ที่เรียกว่า กราเวีย ซึ่งเป็นเครื่องพิมพ์ที่ใช้ในการพิมพ์งานพลาสติก แต่ในการพิมพ์ผ้าจะใช้กระดาษแทนพลาสติก โดยสีพิมพ์ที่ใช้จะเป็นสี disperse ที่มีค่า migration สูงๆ โดยในการพิมพ์ประเภทนี้จะใช้ในการพิมพ์พวกเสื้อผ้ากีฬา ซึ่งมีลวดลายที่หลากหลายขึ้นอยู่กับแบบของทีมกีฬานั้นๆ ส่วนใหญ่จะพิมพ์ในผ้าที่เป็นเส้นใย polyester 100% ที่เป็นผ้า knit ธรรมดา หรือ ผ้า knit ที่ผสมเส้นใย spandex เพื่อความนุ่มสบายในการสวมใส่

2.6.3. การพิมพ์แบบเป็นหิน (แบบ direct print)

ในปัจจุบันจะมีโรงงานที่เป็นอุตสาหกรรมทำเสื้อผ้าสำเร็จรูปซึ่งจะมีทำงานพิมพ์แบบเป็นหินซึ่งปัจจุบันมีการทำงานในโรงงานที่เป็นโรงงานขนาดใหญ่ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนไม่สูงมากเหมือน อุตสาหกรรมพิมพ์ผ้าหลายซึ่งในกระบวนการพิมพ์ผ้าหินจะมีรูปแบบการพิมพ์อยู่ ดังนี้

2.6.3.1. การพิมพ์สียาง (rubber print) การพิมพ์สียางเป็นการพิมพ์แบ่งพิมพ์ชนิด waterbase ลงไปบนผ้าซึ่งสียางสามารถพิมพ์ลงไปในผ้าได้เกือบทุกเส้นใยขึ้นอยู่กับชนิดของสียางที่ผลิตมาจากโรงงานผู้ผลิต ซึ่งสียางสามารถพิมพ์ลงไปในผ้าได้เกือบทุกชนิด ยกตัวอย่างเช่นผ้าที่ทำจากเส้นใย polyester บางเนื้อผ้าที่มีการทำปรับสภาพเนื้อผ้าเพื่อให้เหมาะกับการสวมใส่จึงทำให้เวลาพิมพ์ ตัวแบ่งพิมพ์ไม่สามารถยึดเกาะกับเส้นใยได้ไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมี crosslinking agent ที่มีการยึดเกาะที่มีความเข้มข้นสูงมาใช้ในการพิมพ์ซึ่งเวลาใช้ให้ทดลองงานก่อนทำการผลิตจริงเพราะ เคมีที่มีการยึดเกาะที่ดีก็จะมีอาการข้อเสียคือทำให้สีที่พิมพ์ลงไปมีความแข็ง และจะมีปัญหาทำให้ดึงแล้วแตกหลังจากพิมพ์เสร็จแล้ว และจะมีปัญหาในกรณีที่ทิ้งไว้นานๆแล้วสีจะกรอบ

2.6.3.2. การพิมพ์สีพลาสติกซอล (plastisol print) การพิมพ์สีพลาสติกซอลเป็นสีพิมพ์ที่มีส่วนผสมของ pvc และสารเคมีพวก plastiziser ซึ่งเป็นสาเหตุของสารก่อเกิดมะเร็ง ซึ่งในเสื้อผ้าที่เป็นยี่ห้อแบรนด์เนมที่ขายให้กับประเทศแถบยุโรปและประเทศอเมริกา จะห้ามพิมพ์สีพิมพ์ที่มีส่วนผสมของ pvc และ plastiziser ซึ่งในปัจจุบันในสินค้าแบรนด์ส่วนใหญ่จะให้พิมพ์สียาง

2.6.3.3. การพิมพ์กำมะหยี่ (direct flock print) การพิมพ์กำมะหยี่ลงไปในผ้า โดยตรงจะใช้วิธีการพิมพ์กาวลงไปในผ้าแล้วใช้ เครื่องพ่นขนกำมะหยี่ลงไปในผ้าหลังจากพิมพ์กาวเสร็จแล้ว โดยจะทำการพ่นขนกำมะหยี่ลงไปในผ้าทีละสี ในการพิมพ์กำมะหยี่โดยตรงจะ

มีวิธีการพิมพ์อยู่ 2 แบบ โดยพิมพ์ลงไปบนโต๊ะพิมพ์โดยพิมพ์ลงไปที่ละสีแต่ละจะมีปัญหาเรื่องของการฟุ้งกระจายของชนกัมมะหัยในโรงงาน แต่ในปัจจุบันจะมีเครื่องพิมพ์แบบวงกลมซึ่งจะมีกล่องพ่นชนกัมมะหัยโดยจะพ่นลงเฉพาะลาย โดยในเครื่องพิมพ์แบบนี้จะมีหลายแป้นพิมพ์ โดยจะมีแป้นที่พิมพ์ขาวและแป้นที่พ่นกัมมะหัยโดยในการพิมพ์แบบนี้จะไม่มีเรื่องการฟุ้งกระจายของชนกัมมะหัย เพราะการพ่นแบบนี้จะพ่น โดยใช้กล่องพ่นลงไปบนลายพิมพ์ที่มีการพิมพ์ขาวอยู่จะไม่มีเรื่องการฟุ้งกระจายเพราะถูกควบคุมโดยกล่องพ่น

2.6.3.4.การพิมพ์ discharge เป็น การพิมพ์แบบกัตสีซึ่งผ้าที่ใช้ในการพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นผ้า cotton ที่มีการย้อมสีกลุ่มไวโนลซัล โฟน ซึ่งสีพิมพ์ที่ใช้จะเป็นกลุ่มที่มีการใช้สารฟอกสี ซึ่งสีที่ใช้ในการพิมพ์จะเป็นแป้งพิมพ์ประเภทปีกเมนต์ผสมกับสารเคมีที่เป็นสารฟอกสี ในเวลาพิมพ์งานพิมพ์ประเภทนี้ไม่สามารถผสมสารฟอกสีทิ้งไว้ได้เพราะจะเกิดปฏิกิริยาทำให้สีพิมพ์ไม่สามารถทำปฏิกิริยาได้เต็มประสิทธิภาพจะทำให้การกัตสีพิมพ์ไม่สามารถทำให้ได้ชิ้นงานที่มีการกัตสี พิมพ์ที่สม่ำเสมอ ในการพิมพ์งานประเภทนี้การที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ ได้จะขึ้นอยู่กับน้ำหนักของมือพิมพ์ในการพิมพ์งานและส่วนผสมทางเคมีที่ใช้ใน การพิมพ์ต้องผสมได้ตามเปอร์เซ็นต์ที่ทางบริษัทผู้ผลิตเป็นผู้กำหนด ในการพิมพ์ประเภทนี้ถ้าจะให้การกัตสีมีประสิทธิภาพ ต้องพิมพ์งานแล้วทำการอบสีเลยถึงจะมีประสิทธิภาพของงานพิมพ์

2.6.3.5.การพิมพ์ resist เป็นการพิมพ์แบบกันสีซึ่งส่วนใหญ่ในการพิมพ์ผ้าชิ้นยังไม่มีคนทำ แต่ส่วนใหญ่จะทำในการทำงานแบบบาติก ซึ่งจะใช้การมัดผ้าหรือการเขียนเทียน ไชลงไปบนผ้าแล้วทำการย้อม ซึ่งยังมีการทำที่ไม่แพร่หลายมากนักเพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานฝีมือและแรงงาน

2.6.3.6.การพิมพ์ฟอยล์ เป็นการพิมพ์ที่วางลงไปบนผ้าตามลวดลายที่กำหนดแล้วนำผ้าที่พิมพ์ขาวแล้วไปรีดฟอยล์โดยใช้เครื่องรีด โดยรีดที่อุณหภูมิ ประมาณ 140 – 160 องศาเซลเซียส

2.6.3.7.การพิมพ์ HIDDEN เป็นการพิมพ์งานแบบให้ลายพิมพ์มีความหนาว่าการพิมพ์งานแบบทั่วไป โดยในการพิมพ์งานแบบ HIDDEN จะมีเทคนิคการพิมพ์ อยู่ 2 แบบคือ

1) การพิมพ์แบบใช้เคมีพิมพ์ที่เป็นกลุ่ม WATERBASE โดยในการพิมพ์งานแบบนี้จะใช้เทคนิคการถ่ายบล็อกให้มีความหนาและก็ใช้เคมีใน การพิมพ์ที่มีความหนาแน่นในโครงสร้างสูงซึ่งเวลาพิมพ์อาจจะต้องใช้การพิมพ์ หลายรอบ ขึ้นอยู่กับความหนาของบล็อกพิมพ์และความเหนียวของแป้งพิมพ์ซึ่งต้องมีความ หนามากกว่าการพิมพ์งานโดยทั่วไป และในการพิมพ์สีพิมพ์จำพวกนี้จะมีปัญหาเรื่องของการพิมพ์บล็อกจะตันอยู่เป็นประจำ ซึ่งต้องแก้ไขโดยใช้สารเคมีแต่งที่เป็นพวก WETTING AGENT ลงไปในแป้งพิมพ์เพื่อช่วยไม่ให้บล็อกตันง่าย

จนเกินไป และในการพิมพ์งานประเภทนี้ในโรงงานไม่ควรมืออากาศที่อบอ้าวมากเพราะจะทำให้สีแห้งไว ถึงแม้จะมีการเติมสารเติมแต่งลงไปก็ตาม

2) การพิมพ์โดยใช้สีพิมพ์พวกกลุ่ม PLASTISOL จะมีการพิมพ์ที่คล้ายกับการพิมพ์ในกลุ่ม WATERBASE แต่จะดีกว่าตรงที่พิมพ์แล้วบดล็อกไม่ตัน และในการพิมพ์งานไม่ต้องพิมพ์รอบมากเท่ากับ

การพิมพ์ WATERBASE ซึ่งถ้าพิมพ์ในเครื่องพิมพ์อัตโนมัติจะได้งานมากกว่าการพิมพ์โดยใช้คนพิมพ์

2.6.4 ประเภทของสีพิมพ์ผ้า

สีพิมพ์ผ้ามีหลายชนิด สีแต่ละสีมีข้อจำกัดในการใช้งานแตกต่างกัน แต่สีที่มีขอบข่ายการใช้งานมากที่สุดคือ สีพิกเมนต์ (Pigment dyes) ซึ่งสามารถใช้พิมพ์บนเส้นใยได้ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นเส้นใยธรรมชาติหรือเส้นใยสังเคราะห์

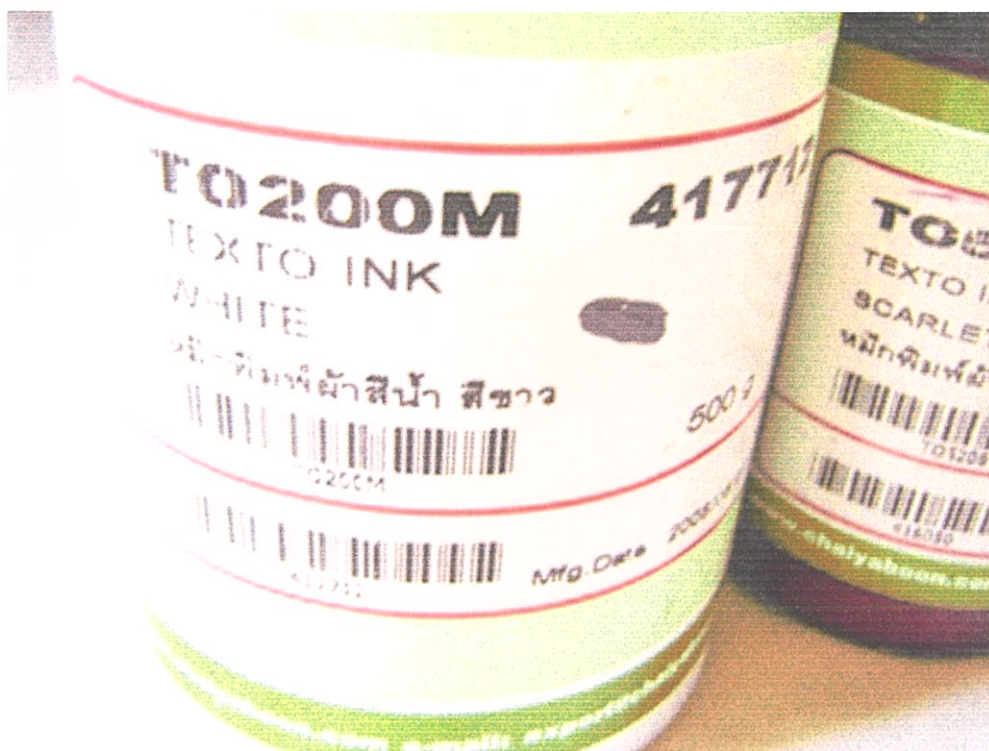
สีพิกเมนต์ (Pigment dyes) เป็นสีที่ไม่ละลายน้ำ สีจะกระจายตัวอยู่ในน้ำ ไม่รวมกับน้ำ สีที่พิมพ์จะเกาะเส้นใยไว้เท่านั้นไม่ซึมเข้าสู่เส้นใยผ้า ดังนั้นสีพิมพ์ประเภทนี้จะต้องมีสารมาช่วยในการยึดติดนั่นก็คือ ไบเคอร์ (Binder) ในการเตรียมแป้งพิมพ์จะต้องมีไบเคอร์และสีพิกเมนต์เป็นองค์ประกอบหลัก สีพิกเมนต์มีการแบ่งตามลักษณะของแป้งพิมพ์ ได้แก่

แป้งจม (Pigment Print Paste) เมื่อพิมพ์แล้วสีจะแทรกอยู่ระหว่างเส้นใยผ้า

แป้งยาง (Elastic Print Paste) เนื้อสีจะมีลักษณะเป็นฟิล์มเงายืดหยุ่นได้ ลอยตัวอยู่บนผิวผ้า

แป้งลอย (Matt Paste) เนื้อสีจะลอยตัวบนผ้าสีเข้ม ใต้พื้นผิวด้าน ไม่มีความเงา การยืดหยุ่นมีน้อยหรืออาจไม่มีเลย

แป้งนูน (Puff Paste) เนื้อสีจะฟูตัวได้เมื่อใช้ความร้อนอบหรือรีด ทำให้ดูมีเนื้อหนามากขึ้นพื้นผิวจะด้านไม่เงา ความยืดหยุ่นมีเพียงเล็กน้อย

ภาพที่ 2.38 แสดงฉลากบนกระป๋องสีสกรีนแป้งจม

2.6.5. กระบวนการพิมพ์สกรีน เป็นกระบวนการพิมพ์ที่มีขั้นตอนการทำงานที่ง่าย สามารถจำแนกได้ 3 ขั้นตอน คือ

2.6.5.1. การเตรียมแม่พิมพ์สกรีน (Pre - Stencil) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

- 1) การขึงสกรีน
- 2) การทำความสะอาดสกรีน

2.6.5.2. การสร้างแม่พิมพ์สกรีน (Stencil) สามารถสร้างได้ 2 วิธี คือ

- 1) สร้างแม่พิมพ์โดยไม่ใช้แสง (Non - Exposure)
- 2) สร้างแม่พิมพ์โดยวิธีถ่ายด้วยแสง (Exposure)

2.6.5.3. การพิมพ์สกรีน (Printing) แบ่งตามลักษณะการพิมพ์สกรีนได้ 3 แบบ คือ

- 1) การพิมพ์แบบสีเดียวหรือหลายสี (Single/Multi Color) พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์สีทึบ ซึ่งสีแต่ละสีเกิดจากการพิมพ์สีละ 1 ครั้ง โดยการพิมพ์ลายภาพที่เป็นแบบสีเดียวกันหรือหลายๆสีก็ได้
- 2) การพิมพ์แบบหมึกชุดสอคสี (Process Color) พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์ชุดสอคสี ใช้หมึกทั้งสี่ไปรับแสง ประกอบด้วย สีเหลือง สีบานเย็น สีครามและ สีดำ การพิมพ์ด้วยหมึกประเภทนี้ จะเป็นการพิมพ์โดยใช้เม็ดสกรีนพิมพ์ซ้อนเหลื่อมกันเพื่อเกิดการผสมผสานระหว่างหมึกพิมพ์ ได้สีต่างๆออกมาตามต้นฉบับ

3) การพิมพ์ด้วยเทคนิคพิเศษ (Special Effect) เป็นการพิมพ์ลงบนผ้า ชิ้นงานบางชนิดที่ไม่สามารถพิมพ์ด้วยระบบทั่วๆ ไป เช่น การพิมพ์วัสดุรูปทรงรี วัสดุผิวโค้ง และ วัสดุผิวขรุขระ เป็นต้น

การเตรียมแม่พิมพ์สกรีน (Pre - Stencil)

กระบวนการเตรียมแม่พิมพ์นั้น จัดเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับแรกของการทำการพิมพ์สกรีน โดยต้องเริ่มศึกษาเรียนรู้ตั้งแต่หลักของการพิมพ์สกรีนเบื้องต้น การพิจารณาเลือกวัสดุอุปกรณ์และ ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานก่อนทำแม่พิมพ์ ได้แก่ การเลือกใช้กรอบและผ้าสกรีน วิธีการซิงสกรีน จนถึงวิธีการล้างทำความสะอาดสกรีน

การซิงสกรีน ปัจจุบันนิยมกันอยู่ 2 วิธี ได้แก่ การซิงด้วยมือ และการซิงด้วยเครื่อง

1) การซิงด้วยมือ เป็นวิธีที่ง่าย และสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย แต่ไม่เหมาะสมในการพิมพ์จำนวนมากๆ หรือในงานพิมพ์ที่พิมพ์หลายๆสี เนื่องจากคุณภาพของสกรีน มีความตึงของผ้าสกรีนที่ไม่สม่ำเสมอ หรือเมื่อมีการทำความสะอาดบ่อยครั้งและพิมพ์งานต่อเนื่องเป็นเวลานานๆ จะทำให้ผ้าสกรีนขาดได้ง่าย

2) การซิงด้วยเครื่อง เป็นวิธีที่นิยมกันมาก เพราะจะทำให้งานพิมพ์ที่ออกมามีคุณภาพสูง สามารถเก็บรายละเอียดของลวดลายได้ดี

ก่อนการซิงสกรีนนั้น ต้องพิจารณาใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญเพื่อให้เหมาะสมกับงานพิมพ์ อันได้แก่ กรอบ และผ้าสกรีน ดังนี้

กรอบ : เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญในการกำหนดขนาดของแม่พิมพ์และช่วยยึดผ้าสกรีนอาจเป็นไม้ หรือ โลหะ เช่น ไม้สัก อลูมิเนียม และเหล็ก เป็นต้น ทั้งนี้กรอบที่เหมาะสมสำหรับการทำแม่พิมพ์สกรีนนั้น ควรมีน้ำหนักเบา และคงทน แข็งแรงเป็นพิเศษ ไม่บิดงอได้ง่ายเมื่อถูกน้ำหรือความร้อน และต้องทนต่อแรงดึงหลังจากซิงผ้าสกรีนแล้ว

ผ้าสกรีน : เป็นวัสดุหลักของการพิมพ์สกรีน ซึ่งมีหน้าที่เป็นโครงสร้างในการสร้างภาพบนสกรีน หรือช่วยยึดกาวอัดและแผ่นฟิล์มชนิดต่างๆ ที่ใช้สร้างภาพบนสกรีน ให้เกิดเป็นลายภาพต่างๆที่ต้องการ ปัจจุบันผ้าสกรีนมีให้เลือกหลายชนิด หลายขนาดตามความเหมาะสมของงานพิมพ์ เช่น

- การพิมพ์วัสดุประเภทผ้า ควรเลือกใช้ผ้าสกรีนประเภทเส้นใยสังเคราะห์ในลอน (Nylon) ที่มีขนาดรูเปิดของผ้าสกรีนขนาดใหญ่ เนื่องจากวัสดุพิมพ์ประเภทผ้าเป็นวัสดุที่สามารถดูดซับสีหรือหมึกพิมพ์ได้มาก จำเป็นต้องใช้ผ้าสกรีนที่ให้หมึกพิมพ์ไหลผ่านได้มาก และมีการยืดหยุ่นได้ดี เพื่อให้สามารถพิมพ์ได้ทุกพื้นผิวของผ้าที่พิมพ์

- การพิมพ์ต้นฉบับหรือลายภาพพิมพ์มีรายละเอียดมาก เป็นลายเส้นเล็กๆ ควรเลือกใช้ผ้าสกรีนที่มีรูเปิดขนาดเล็ก ดังนั้นการเลือกใช้ผ้าสกรีนจะต้องอาศัยประสบการณ์

ขั้นตอนการยิงสกรีนด้วยมือ

- ตัดผ้าสกรีนให้มีขนาดใหญ่กว่ากรอบด้านละ 2-3 นิ้ว วางผ้าสกรีนให้เสมอแนวกรอบวงนอกสองด้าน

- ใช้ตัวยิงยิงที่มุมบนซ้ายในลักษณะเฉียง 65 องศา ประมาณ 2-3 ตัว แล้วดึงมุมขวาบน ยิงผ้าที่มุมขวา จากนั้นยิงเชื่อมกันระหว่างมุมซ้ายไปขวาบน

- ดึงผ้ามุมล่างซ้าย ยิงผ้าที่มุมแล้วยิงเชื่อมจากมุมบนซ้ายลงล่างซ้าย

- เสร็จแล้วดึงผ้ามุมล่างขวา โดยดึงในลักษณะทแยงแล้วใช้ตัวยิงยิงที่มุม

- ดึงผ้าให้เป็นช่วงแล้วเริ่มยิงจากข้างล่างซ้ายไปขวา จากนั้นยิงที่มุมขวาลงล่างจนครบทั้งสองด้าน

- ใช้คัทเตอร์ตัดชายผ้าส่วนที่เหลือ ให้เสมอแนวกรอบออกทิ้งไป จากนั้นนำไปทำความสะอาด

การทำความสะอาดสกรีน

เมื่อยิงผ้าเสร็จ ก่อนนำสกรีนไปสร้างเป็นแม่พิมพ์ควรนำไปล้างให้สะอาดเพราะยังมีสิ่งสกปรกและไขมันติดอยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้แม่พิมพ์สามารถพิมพ์งานได้จำนวนมากๆ และมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาด ได้แก่

- สกรีนที่ยิงเสร็จเรียบร้อยแล้ว

- คริมขัดผ้าสกรีน

- น้ำยาล้างไขผ้าสกรีน

- แปรงขนนุ่ม

- ฟองน้ำ

- ที่เป่าลมร้อน

ขั้นตอนการทำความสะอาดสกรีน

- ทำสกรีนให้เปียกด้วยน้ำสะอาด และใช้แปรงขนนุ่มจุ่มคริมขัดผ้าทาลงบนสกรีนแล้วขัดเป็นวงกลมหรือก้นหอยให้ทั่วทั้งสองด้าน ทิ้งไว้ประมาณ 3-5 นาที

- ล้างออกด้วยน้ำสะอาด คริมขัดผ้าจะช่วยให้การอัดและแผ่นฟิล์มต่างๆเกาะติดกับผ้าสกรีนดียิ่งขึ้น เมื่อนำไปสร้างแม่พิมพ์แล้วจะมีความทนทาน พิมพ์งานได้จำนวนมากๆ

- ใช้ฟองน้ำชุบน้ำยาล้างไขฝ้าสกปรก แล้วเช็ดทำความสะอาดสกปรกทั้งสองด้านเพื่อ
ขจัดคราบสิ่งสกปรกและไขมัน ทิ้งไว้ประมาณ 3-5 นาที

- ล้างออกด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง จากนั้นเป่าด้วยไดร์หรือนำไปตากแดดให้แห้ง จะ
ได้สกปรกที่พร้อมจะนำไปสร้างแม่พิมพ์ได้ทันที

หมายเหตุ : - ครีมขัดฝ้าให้ใช้เพียงครั้งเดียวกับสกปรกที่ขึงเสร็จใหม่ๆเท่านั้น
- น้ำยาล้างไขฝ้าให้ใช้ทุกครั้งทั้งก่อนและหลังสร้างแม่พิมพ์สกปรก

2.7 สรุปแนวทางการออกแบบ

1. ทดลองงานสกรีนร่วมกับงานปักลูกปัดตกแต่งบนผ้าใยสังเคราะห์

ภาพที่ 2.39 งานสกรีนร่วมกับงานปักลูกปัดตกแต่งบนผ้าใยสังเคราะห์

2. ทดลองพับผ้าร่วมกับงานปักลูกปัดตกแต่งบนผ้าใยสังเคราะห์

ภาพที่ 2.40 พับผ้าร่วมกับงานปักลูกปัดตกแต่งบนผ้าใยสังเคราะห์

3. ทดลองงานสกรีนเบรินเฮ้า (Burn-out) ร่วมกับงานปักไหมและงานปักลูกปัดตกแต่งบนผ้าT/C

ภาพที่ 2.41 งานสกรีนเบรินเฮ้า (Burn-out) ร่วมกับงานปักไหมและงานปักลูกปัดตกแต่งบนผ้าT/C

4. ทดลองงานเย็บผ้าด้วยมือบนผ้าลินิน

ภาพที่ 2.42 งานเย็บผ้าด้วยมือบนผ้าลินิน

5. ทดลองงานเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้าบนผ้าลินิน

ภาพที่ 2.43 งานเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้าบนผ้าลินิน

6. ทดลองงานสกกรีนเบรินเฮ้า (Burn-out) ร่วมกับงานปักไหมบนผ้าT/C

ภาพที่ 2.44 งานสกกรีนเบรินเฮ้า (Burn-out) ร่วมกับงานปักไหม

จากการทดลองเบื้องต้น จึงทำให้สามารถสรุปเทคนิคได้โดยเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับชิ้นงาน ได้ดังนี้

1 เทคนิคที่จะทำบนชุดแต่งกายจะเป็นเทคนิคงานสกกรีนเบรินเฮ้า (Burn-out) ร่วมกับงานปักไหมบนผ้าลินิน และเทคนิคงานเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้าบนผ้าลินินบางส่วน

2 เมื่อพิจารณาคุณสมบัติของผ้าแล้ว ผ้าลินินและผ้าT/C มีความเหมาะสมในการนำมาทำเทคนิคบนชุดแต่งกายมากกว่าผ้าใยสังเคราะห์100% และจะใช้เทคนิคการสกกรีนเบรินเฮ้า (Burn-out) เทคนิคการเย็บจับจีบเพื่อให้เกิดลวดลาย รวมถึงงานปักไหมตกแต่ง เพื่อให้สามารถสื่อถึงแรงบันดาลใจ และที่สำคัญ คือ สามารถแสดงความเป็นแบรนด์ได้อย่างชัดเจน

บทที่ 3

การพัฒนาการออกแบบ

การทำารออกแบบนั้น เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้หลังจากการค้นคว้า และวิเคราะห์ศึกษารายละเอียด มาทำการประมวลผลเพื่อทำให้เกิดการออกแบบที่เป็นไปในแนวทางของ โครงการ ตั้งแต่ข้อมูลทางด้านวิชาการจนถึงแรงบันดาลใจในการออกแบบ รวมไปถึงผลสรุปจากการทดลอง ซึ่งจะถูกถ่ายทอดออกมาบนผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทเครื่องแต่งกายสตรีในโครงการนี้

3.1 แบบร่างและการพัฒนาการออกแบบ

การทำแบบร่างในโครงการนี้จะเริ่มจากการออกแบบโดยใช้ข้อมูลในเบื้องต้นมาผสมผสานเพื่อทำการออกแบบเป็นเครื่องแต่งกายสตรี เช่น การเย็บผ้าให้เกิดลวดลาย การนำลวดลายมาต่อกัน การใช้ข้อมูลชุด kaftan กลุ่มเป้าหมายที่เลือกใช้ โดยการทำแบบร่างจะเป็นการสเกต (Sketch) ภาพรวมทั้งหมดแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ในเรื่องของกระบวนการจริง ความสะดวกสบายในการใช้งาน ขอบเขตของโครงการ และความเป็นไปได้ทางด้านการตลาด ในขั้นตอนต่อไป

สตรีอายุ 30 - 50 ปี เป็นกลุ่มผู้หญิงวัยทำงาน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีกำลังซื้อ โดยเขย คคนมีรสนิยมในการแต่งตัว ไม่ตามกระแสมาก มีรูปแบบการแต่งกายของตนเองและมีความมึน ใจในการเลือกซื้อ

ภาพที่ 3.1 ภาพแสดงกลุ่มเป้าหมายของแบรนด์จิงเจอร์

INSPIRATION

ภาพที่ 3.2 ภาพแสดงแรงบันดาลใจในการออกแบบของแบรนด์จิงเจอร์

ภาพที่ 3.3 ภาพแสดงแนวทางการออกแบบของแบรนด์ดิงเจอร์

Sketch Develop 1.

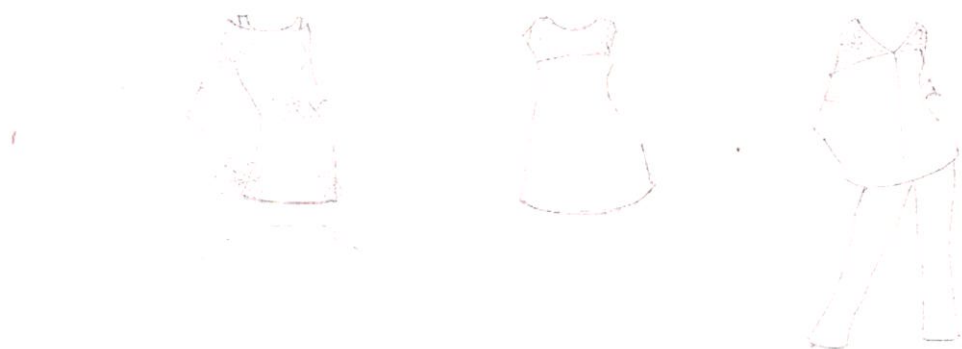
ภาพที่ 3.4 ตัวอย่างการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น

Sketch Develop 2

ภาพที่ 3.5 ตัวอย่างการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น

Sketch Develop. 3.

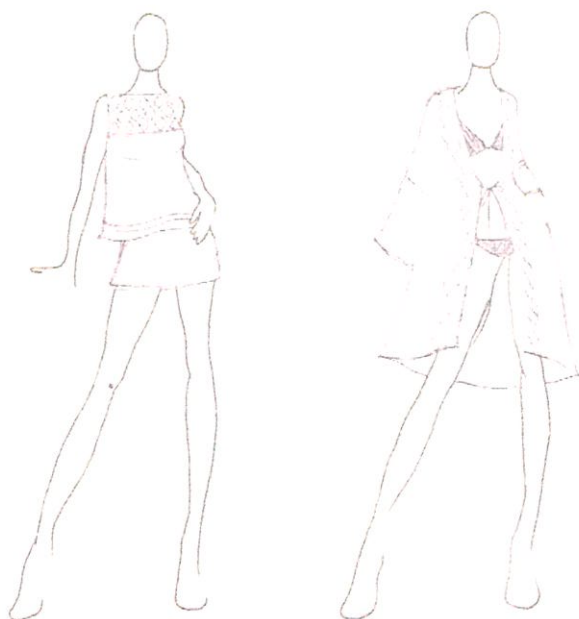
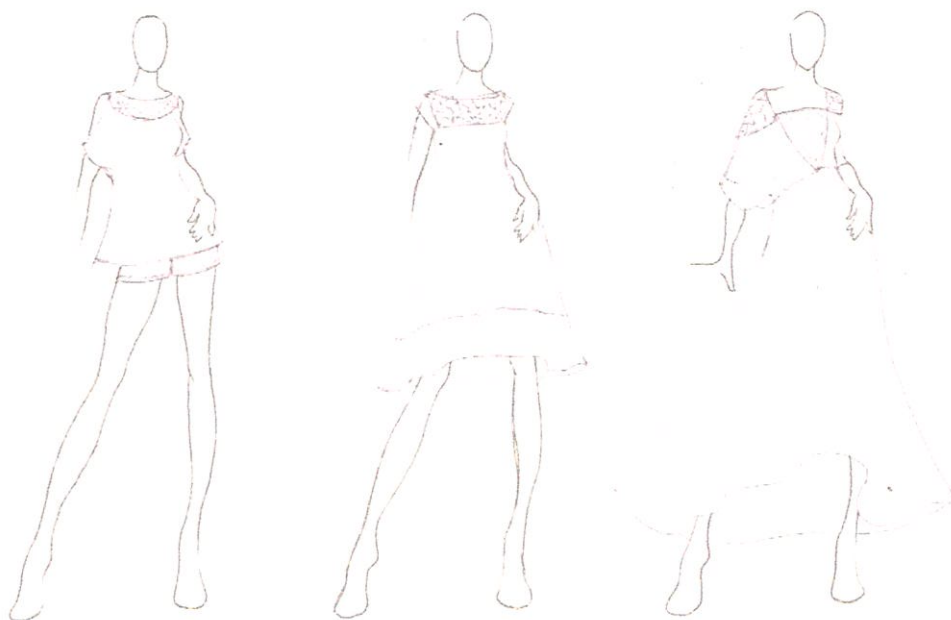

ภาพที่ 3.6 ตัวอย่างการออกแบบแบบร่างเบื้องต้น

Sketch Develop 4.

ภาพที่ 3.7 ตัวอย่างการพัฒนาแบบร่าง

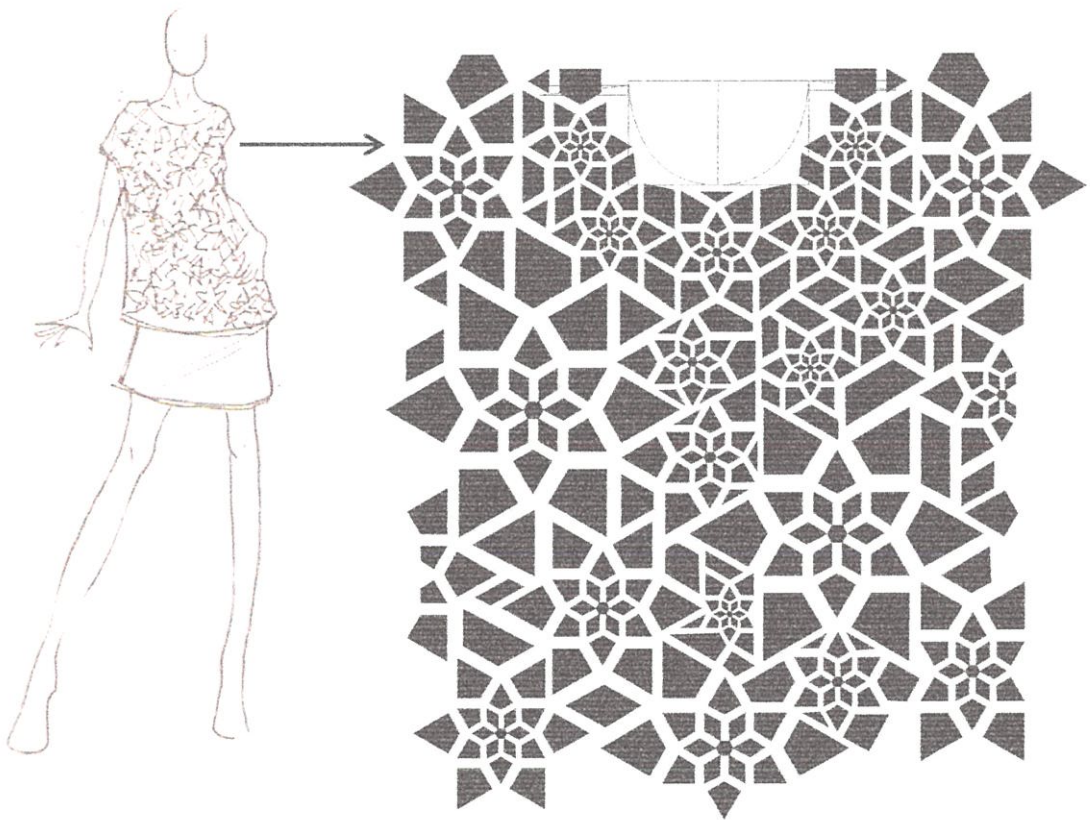
ภาพที่ 3.8 ตัวอย่างการพัฒนาแบบร่าง

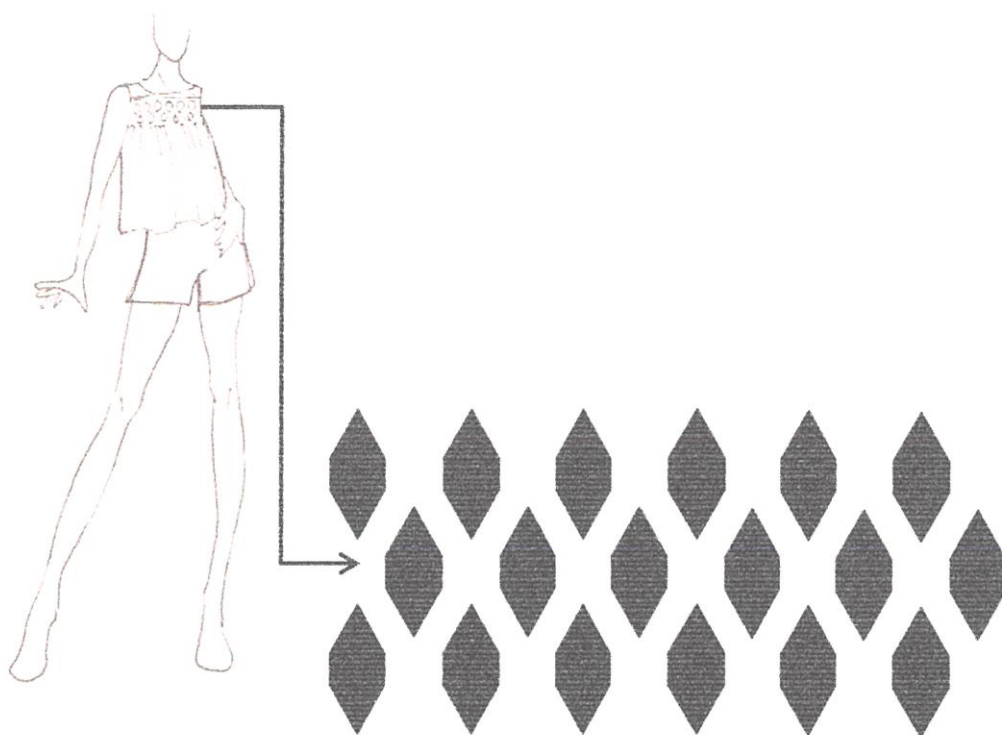
ภาพที่ 3.9 ภาพแบบร่างสุดท้ายที่นำมาทำการออกแบบ

แบบร่างสุดท้ายที่นำมาทำการออกแบบนั้นจะมีจำนวนตามขอบเขตของโครงการที่วางไว้ ซึ่ง
ได้แก่

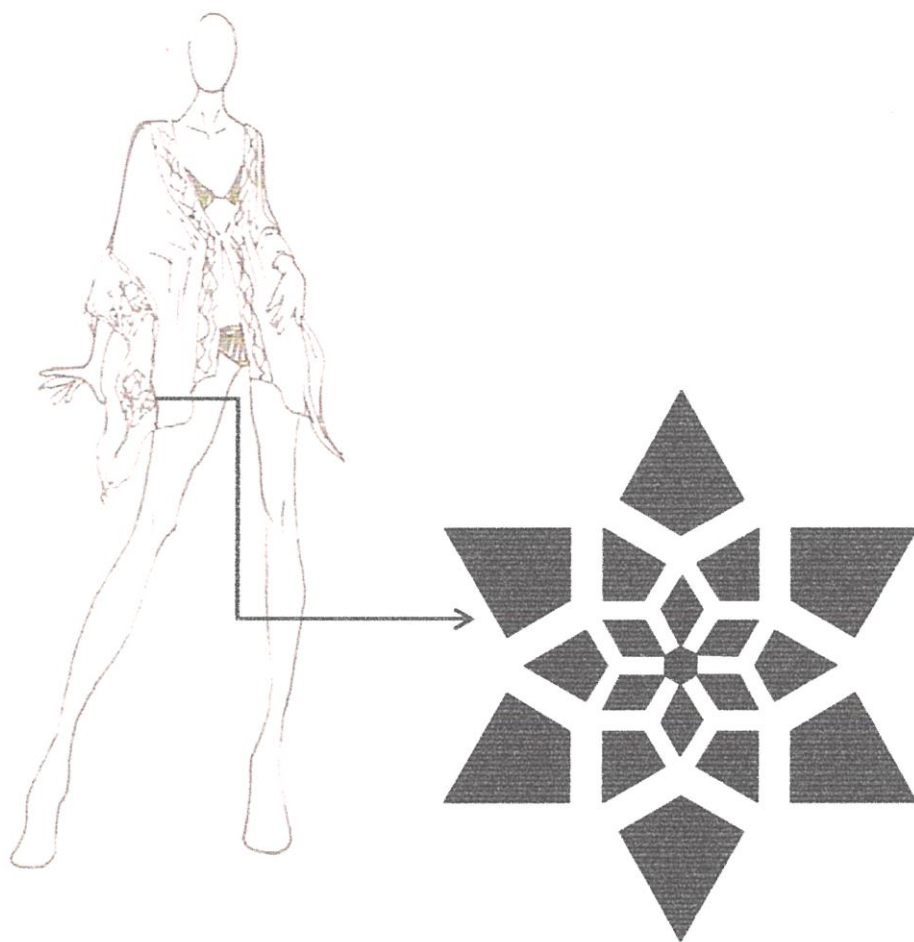
1. ชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	จำนวน 1 ชุด
2. ชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	จำนวน 1 ชุด
3. เสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	จำนวน 1 ชุด
4. เสื้อลำลองแขนกุด (Sleeveless Shirts)	จำนวน 1 ชุด

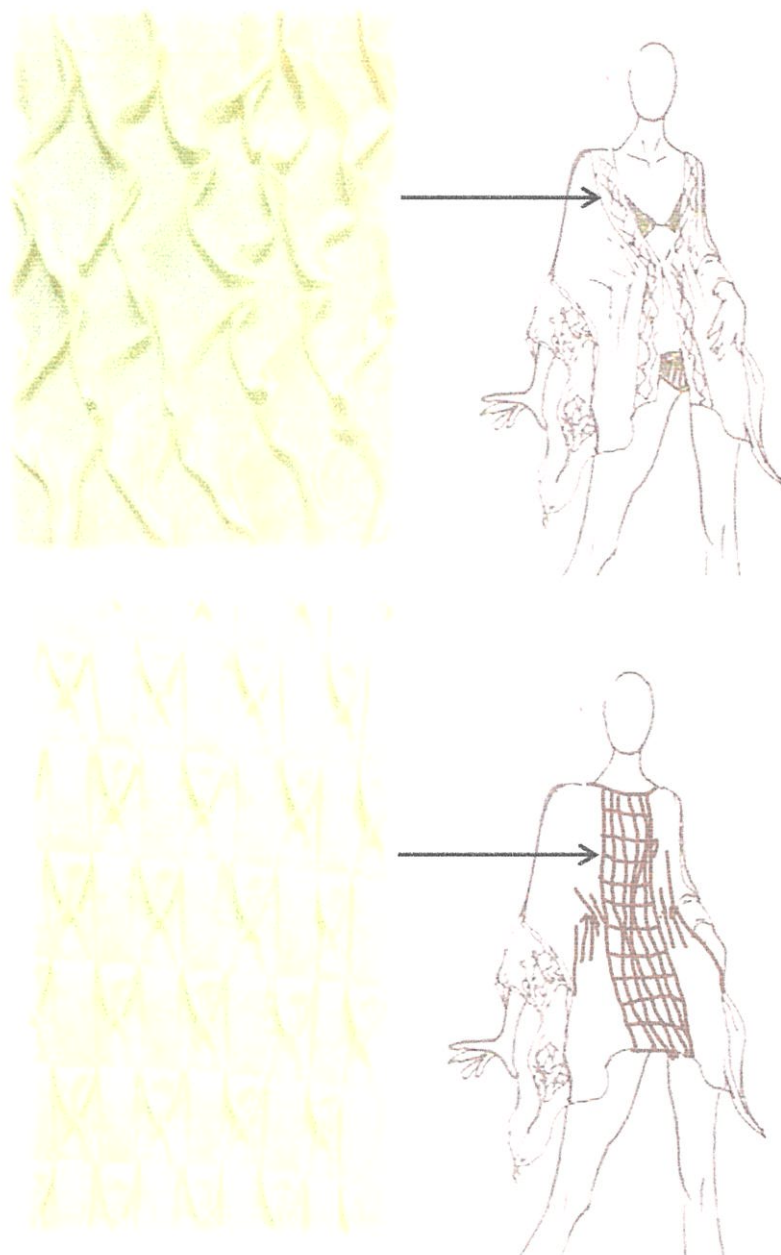
ภาพที่ 3.10 ภาพแสดงลายด้านหน้าของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)

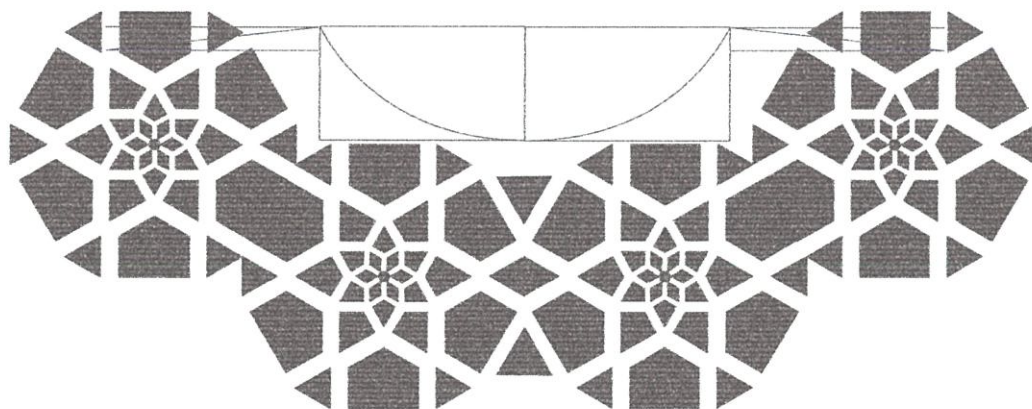
ภาพที่ 3.11 ภาพแสดงลายด้านหน้าและด้านหลังของเสื้อลำลองแขนงูด (Sleeveless Shirts)

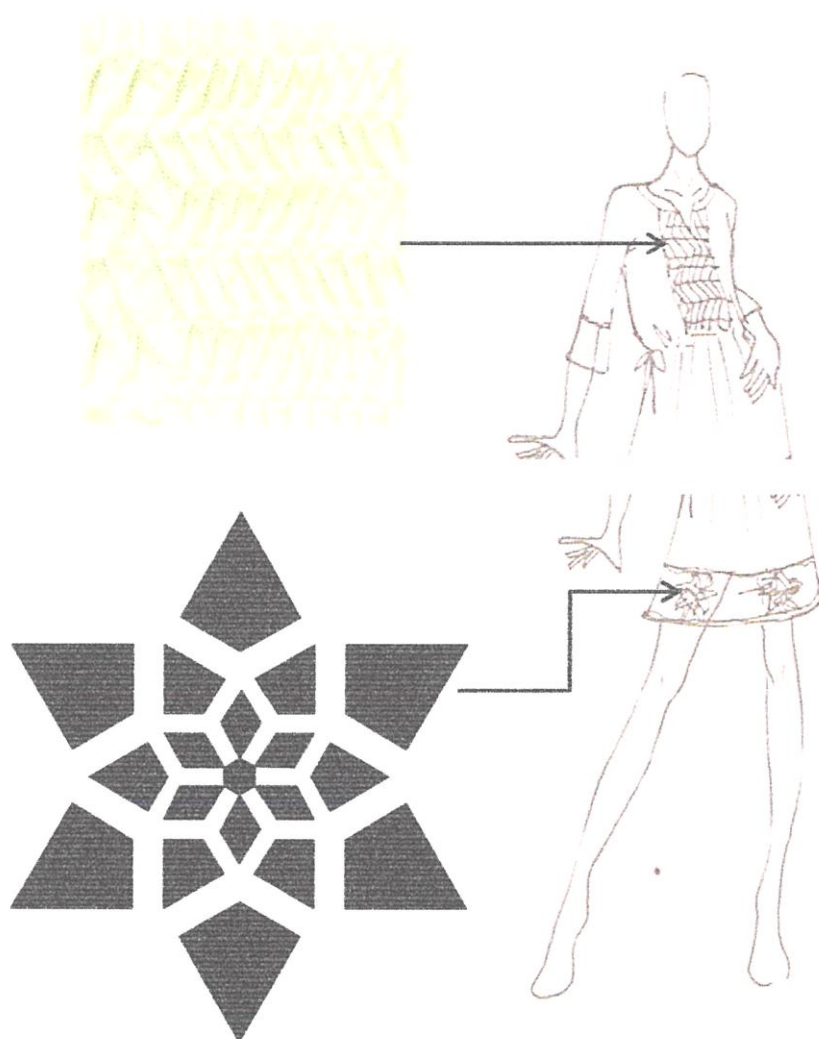
ภาพที่ 3.12 ภาพแสดงลายขอบแขนทั้งสองข้างของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

ภาพที่ 3.13 ภาพแสดงลายขอบชุดด้านหน้าและด้านหลังของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)

ภาพที่ 3.14 ภาพแสดงลายด้านหลังของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

ภาพที่ 3.15 ภาพแสดงลายด้านหน้าและขอบชุดด้านล่างของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

3.2 สรุปผลการออกแบบ และความเห็นของคณะกรรมการการตรวจวิทยานิพนธ์

1. ชุดแต่ละชุดมีการใช้การเย็บและการสกรีน ไม่เท่าเทียมกัน จึงทำให้แตกต่างกันมากเกินไป ไม่ได้เป็นคอลเล็กชั่นเดียวกัน
2. ชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan) ตรงส่วนที่เป็นสันขอบด้านหน้า ผ้าที่ใช้สีออกเหลืองเกินไป ทำให้ดูตัดกับสีขาของชุด

บทที่ 4

การนำเสนอผลงานในการออกแบบ

การนำเสนอผลงานในขั้นตอนสุดท้าย เป็นการนำเสนองานที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ และทำการพัฒนาจากตัวต้นแบบเพื่อเป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์ที่สุดตามแนวทางของโครงการ

ภาพที่ 4.1 แสดงภาพรวมของชิ้นงานทั้งหมดในโครงการ

ภาพที่ 4.2 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อถ้างองตัวยาว (Kaftan Top)

ภาพที่ 4.3 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อถักดองตัวขาว (Kafitan Top)

ภาพที่ 4.4 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)

ภาพที่ 4.5 แสดงภาพการใช้งานของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

ภาพที่ 4.6 แสดงภาพการใช้งานของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

ภาพที่ 4.7 แสดงภาพการใช้งานของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

ภาพที่ 4.8 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองแขนกุด (Sleeveless Shirts)

ภาพที่ 4.9 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองแขนกุด (Sleeveless Shirts)

ภาพที่ 4.10 แสดงภาพการใช้งานของเสื้อลำลองแขนกุศ (Sleeveless Shirts)

ภาพที่ 4.11 แสดงภาพการใช้งานของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)

ภาพที่ 4.12 แสดงภาพการใช้งานของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)

ภาพที่ 4.13 แสดงภาพการใช้งานของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)

ภาพที่ 4.14 ภาพแสดงผลงาน

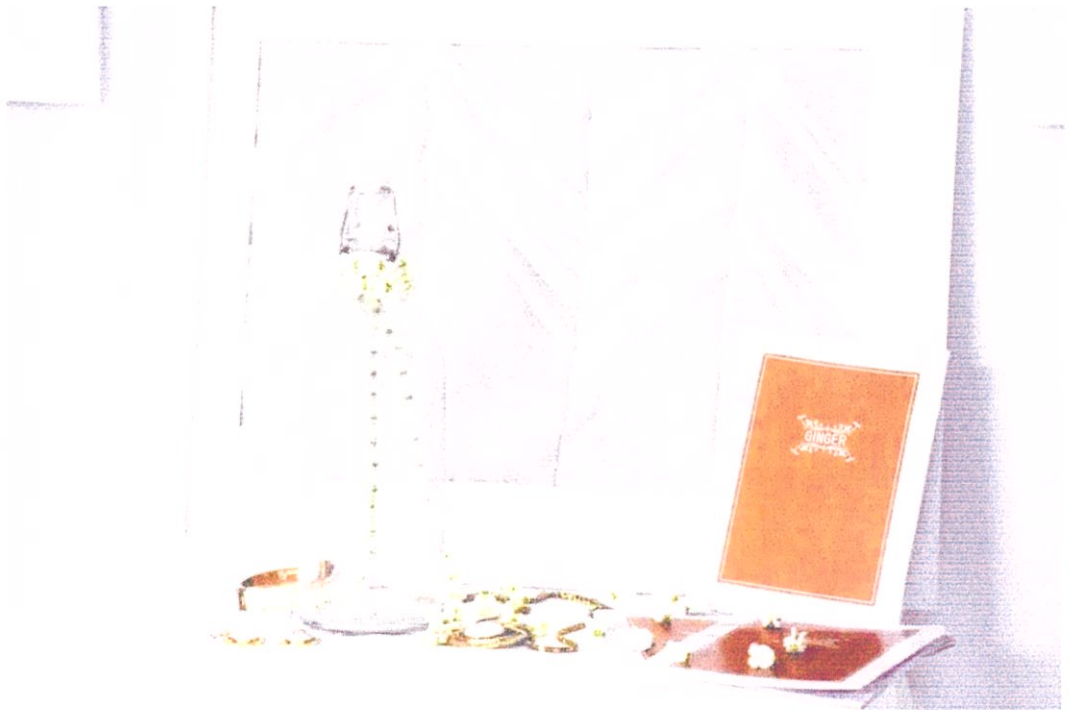
ภาพที่ 4.15 ภาพแสดงผลงาน

ภาพที่ 4.16 ภาพแสดงผลงาน

ภาพที่ 4.17 ภาพแสดงผลงาน

ภาพที่ 4.18 ภาพแสดงผลงาน

4.1 ตารางประเมินราคาต้นทุน

ภาพที่ 4.19 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงราคาต้นทุนของเสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)

วัสดุ	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคา(บาท)
ผ้าลินิน	เมตรละ 150 บาท	2 เมตร	300 บาท
ผ้าT/C + สกรีน Burnout	เมตรละ 200 บาท	3 เมตร	600 บาท
วัสดุปัก	ห่อละ 160 บาท	1 ห่อ	160 บาท
ค่าแรงปัก	ชิ้นละ 300 บาท	1 ชิ้น	300 บาท
ค่าตัดเย็บ	ชิ้นละ 200 บาท	1 ชิ้น	200 บาท
รวมราคา		1 ชุด	1,560 บาท
ค่าออกแบบ	1,560 x 3	รวมต้นทุน	4,680 บาท

ภาพที่ 4.20 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงราคาต้นทุนของชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)

วัสดุ	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคา(บาท)
ผ้าลินิน	เมตรละ 150 บาท	3 เมตร	450 บาท
ผ้าT/C + สกรีน Burnout	เมตรละ 200 บาท	2 เมตร	400 บาท
วัสดุปัก	ห่อละ 160 บาท	1/2 ห่อ	80 บาท
ค่าแรงปัก	ชิ้นละ 100 บาท	2 ชิ้น	100 บาท
ค่าตัดเย็บ	ชิ้นละ 200 บาท	1 ชิ้น	200 บาท
รวมราคา		1 ชุด	1,230 บาท
ค่าออกแบบ	1,230 x 3	รวมต้นทุน	3,690 บาท

ภาพที่ 4.21 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของเสื้อลำลองแขนงูด (Sleeveless Shirts)

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงราคาต้นทุนของเสื้อลำลองแขนงูด (Sleeveless Shirts)

วัสดุ	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคา(บาท)
ผ้าลินิน	เมตรละ 150 บาท	1/2 เมตร	75 บาท
ผ้าT/C + สกรีน Burnout	เมตรละ 200 บาท	2 เมตร	400 บาท
วัสดุปัก	ห่อละ 160 บาท	1/2 ห่อ	80 บาท
ค่าแรงปัก	ชิ้นละ 100 บาท	1 ชิ้น	100 บาท
ค่าตัดเย็บ	ชิ้นละ 200 บาท	1 ชิ้น	200 บาท
รวมราคา		1 ชุด	855 บาท
ค่าออกแบบ	855 x 3	รวมต้นทุน	2,565 บาท

ภาพที่ 4.22 ภาพประกอบตารางแสดงราคาของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงราคาต้นทุนของชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)

วัสดุ	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคา(บาท)
ผ้าลินิน	เมตรละ 150 บาท	4 เมตร	600 บาท
ผ้าเรยอนผสม	เมตรละ 99 บาท	2 เมตร	198 บาท
ผ้าT/C + สกรีน Burnout	เมตรละ 200 บาท	2 เมตร	400 บาท
วัสดุปัก	ห่อละ 160 บาท	1/2 ห่อ	80 บาท
ค่าแรงปัก	ชิ้นละ 300 บาท	1 ชิ้น	300 บาท
ค่าตัดเย็บ	ชิ้นละ 200 บาท	1 ชิ้น	200 บาท
รวมราคา		1 ชุด	1,778 บาท
ค่าออกแบบ	1,778 x 3	รวมต้นทุน	5,334 บาท

บทที่ 5

บทสรุปการออกแบบและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการออกแบบ

การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอเครื่องแต่งกายสตรีในโครงการนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดไว้เบื้องต้น โดยมีผลิตภัณฑ์ภายในโครงการ มีดังนี้

1.ชุดลำลองกระโปรงสั้น (Kaftan Dress)	จำนวน 1 ชุด
2.ชุดคลุมลำลอง (Beach Kaftan)	จำนวน 1 ชุด
3.เสื้อลำลองตัวยาว (Kaftan Top)	จำนวน 1 ชุด
4.เสื้อลำลองแขนกุศ (Sleeveless Shirts)	จำนวน 1 ชุด

โดยการออกแบบสามารถสรุปผลงาน ได้ดังนี้

5.1.1 เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทเครื่องแต่งกายสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากงานใบตองให้กับร้านจิงเจอร์ (Ginger)

5.1.2 ออกแบบลวดลายและพื้นผิวบนพื้นผ้าโดยนำเอกลักษณ์และศิลปะแบบไทยมาผสมผสานกับการออกแบบโดยใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การสกรีนและการปัก ให้มีความทันสมัยเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย และสถานการณ์ปัจจุบัน

5.1.3 ศึกษาข้อมูลเป้าหมายและหาข้อมูลรูปแบบของผลิตภัณฑ์สิ่งทอของร้านจิงเจอร์ (Ginger) และนำมาวิเคราะห์ค้นหาแนวทางเพื่อนำไปสู่กระบวนการการออกแบบ

5.1.4 ทำการทดลองวิธีการในการสร้างลวดลายและพื้นผิวบนพื้นผ้า เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับรูปแบบของชุด และเป็นไปในทางเดียวกันกับนโยบายของร้าน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ากรรมวิธีการในการสร้างลวดลายและพื้นผิวบนพื้นผ้าจะใช้การพิมพ์สกรีนเบรินเฮ้า (Burn-out Printing) และการปักตกแต่งด้วยวัสดุตกแต่ง และไหมคอตต้อน

5.2 ข้อเสนอแนะของนักศึกษา

5.2.1 การเลือกหัวข้อเพื่อทำวิทยานิพนธ์นั้น ควรเลือกหัวข้อที่ตรงกับความสนใจของตน และมีความถนัดในการทำทั้งด้านเทคนิคที่นำมาใช้จนถึงการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อให้บรรลุตามหัวข้อที่กำหนดไว้ และควรมีความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ของตนเพื่อนำไปสู่การวางแผนในการทำงาน การจัดการแก้ไขปัญหา การจัดการเวลาการทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์ตามเป้าหมายที่วางไว้

5.2.2 วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและมีลักษณะเฉพาะอันงดงาม การแสดงออกถึงความ เป็นชาติไทยที่น่าสนใจนั้นมีอยู่มากมาย หากนักออกแบบมีการศึกษาในรายละเอียดและนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมแล้ว จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆอันเป็นเอกลักษณ์ และจุดขายให้กับประเทศไทยได้ ซึ่งสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าสู่ระดับโลกได้

5.3 ข้อเสนอแนะของกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ผลิตภัณฑ์มีสวดตายและพื้นผิวที่เกิดจากการเย็บและปักตกแต่งที่ละเอียดและสวยงาม มีการเลือกใช้สีขาวยที่เข้ากันดี เนื้อผ้าที่ทำการเบิร์นเฮ้า (Burn-out) สามารถทำได้สวยงาม แต่เนื่องจากชุดแต่ละชุดมีการใช้การเย็บและการสกรีนไม่เท่าเทียมกัน จึงทำให้มีความแตกต่างกันมากเกินไป ไม่ดูเป็นคอลเล็กชั่นเดียวกัน

บรรณานุกรม

การปักผ้าเบื้องต้น. 2554. [Online] แหล่งที่มา :

http://pangfas.blogspot.com/2011/07/blog-post_19.html

กระบวนการเตรียม ย้อม พิมพ์ และการตกแต่งสิ่งทอ. 2555

http://www.homeclub.nisit.ku.ac.th/2012/documents/doc_tc_homesyp_003.pdf

คุณสมบัติของผ้าเพื่อการเลือกใช้สอย 2556 [Online] แหล่งที่มา :

<http://www3.srp.ac.th>

ความรู้ ประเภทของการพิมพ์. 2556 [Online] แหล่งที่มา :

<http://bangkokprint.com/?p=810>

งานใบตอง. [Online] 2556. แหล่งที่มา :

<http://elearningcvc.frcetzi.com/page1.php>

จารุพรรณ ทวีทรัพย์รุ่ง, ผศ. 2543. การออกแบบเครื่องแต่งกาย. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์
สถาบันราชราชนกฏสวนสุนันทา

“จีนแฉอร์” จุดหมายของงานดีไซน์. 2554 [Online] แหล่งที่มา :

<http://www.nationejobs.com/content/career/catrend/template.php?conno=872>

ชนิดผ้าต่างๆ. 2556 [Online] แหล่งที่มา :

http://www.ruythaworn-textile.com/?page_id=196

ชุดเครส. [Online] 2554. แหล่งที่มา :

<http://www.bkk1.in.th/Topic.aspx?TopicID=29088> ชุดเครส

ประเภทการพิมพ์สกรีน. 2555 [Online] แหล่งที่มา :

<http://www.wanthip.co.th/index.php?lay=show&ac=article&Id=539539309&Ntype=1>

ศรันยา เกษมบุญญากร(Ph.D.).

ร้านจิงเจอร์. [Online] 2554. แหล่งที่มา :

(Ginger)<http://www.gingcrb2b.com/wcb/pagec.php?pageId=5>

เสาวลักษณ์ กงกาญจฉาย, ผศ. 2549. ศิลปะการตกแต่งเสื้อผ้า. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

ศักดิ์ชัย เกียรตินาถินทร์, ผศ.ดร. 2548. การพิมพ์ซิลค์สกรีน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สี่ปี่ประภา.

องค์ประกอบของงานใบตอง. [Online] แหล่งที่มา :

<http://academic2.hec.rmutp.ac.th/doc/unit5.pdf>

Colette Wolff, 1996. **The art of manipulating fabric**. Iola ,Wisconsin, 54990 : Krause Publications

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นางสาวนิชา วงศ์ทางประเสริฐ
วัน-เดือน-ปีเกิด 22 มกราคม 2534
วุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลระยอง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนระยองวิทยาคม
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนระยองวิทยาคม

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้

208/63 หมู่บ้านพงษ์เพชรพาร์ค ถนนกรอกยายชา ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 21150

โทร : 087-600-3103

Email : somnicha@hotmail.com